

Hoge Raad
voor de Justitie
Conseil supérieur
de la Justice

GECONSOLIDEERD VERSLAG

MAATREGELEN EN INITIATIEVEN GENOMEN BINNEN DE
RECHTERLIJKE ORDE MET HET OOG OP DE HANDHAVING
VAN DE TUCHT EN DE INACHTNEMING VAN DE ALGEMENE
BEGINSELEN INZAKE DE DEONTOLOGIE

2021

Geconsolideerd verslag

Maatregelen en initiatieven in 2021 genomen binnen de rechterlijke orde met het oog op de handhaving van de tucht en de inachtneming van de algemene beginselen inzake de deontologie

Goedgekeurd door de algemene vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie op 23 november 2022.

Er bestaat ook een Franstalige versie van dit verslag.
Il existe aussi une version française de ce rapport

INHOUDSOPGAVE

DEEL I: TUCHTRECHT BINNEN DE RECHTERLIJKE ORDE	6
1. Deontologische regels (art. 305 en 404 Ger.W.)	6
2. Tuchtmaatregelen (405 Ger.W.)	8
2.1. Lichte tuchtstraffen	8
2.2. Zware tuchtstraffen	8
2.2.1. Inhouding van wedde (art. 405, § 2, Ger.W.)	8
2.2.2. Tuchtchorsing (art. 405, § 3, Ger.W.)	8
2.2.3. Lagere inschaling of verlies van de laatste weddebijslag (art. 405, § 4, Ger.W.)	9
2.2.4. Terugzetting of intrekking van het in artikel 58bis bedoelde mandaat	9
2.2.5. Ontslag van ambtswege	9
2.2.6. Ontzetting uit het ambt of afzetting (art. 405, §§ 8 en 9, Ger.W.)	9
2.2.7. Opschorting en uitstel (art. 405, § 10, Ger.W.)	10
2.2.8. Schorsing op grond van een ordemaatregel (art. 406 Ger.W.)	10
3. Tuchtprocedure (412 Ger.W.)	11
3.1. Instellen van de tuchtprocedure	11
3.2. Onderzoek naar de feiten (413, §1, Ger.W.)	11
3.3. Beslissing van de tuchtoverheid na het onderzoek naar de feiten	11
3.3.1. Feiten rechtvaardigen geen tuchtstraf.....	11
3.3.2. Feiten rechtvaardigen een lichte tuchtstraf	12
3.3.3. Feiten rechtvaardigen een zware tuchtstraf.....	12
3.3.4. Geen beslissing van de tuchtoverheid.....	12
4. Tuchtrechtscolleges	13
4.1. Tuchtrechtbanken (art. 409 Ger.W.)	13
4.2. Tuchtrechtbanken in hoger beroep (art. 410 Ger.W.).....	14
4.3. Aanwijzing rechters en raadsheren in de tuchtrechtscolleges (art. 58bis, 5° en art. 259sexies/1 Ger.W.)	15
4.4. Aanwijzing leden-assessoren in de tuchtrechtscolleges (art. 411 Ger.W.)	16
4.5. Samenstelling van de kamer die een concrete zaak zal behandelen (art. 411/1 Ger.W.)	19
5. Procedure voor de tuchtrechtbank	20
5.1. Aanhangigmaking bij de tuchtrechtbank.....	20

5.2.	Verzoek tot verschijning.....	20
5.3.	Openbaarheid van de terechtzittingen (art. 416 Ger.W.)	21
5.4.	Eerste terechtzitting : ontvankelijkheid en aanwijzing onderzoeksmagistraat (art. 417 Ger.W.).....	21
5.5.	Onderzoek door de onderzoeksmagistraat.....	21
5.6.	Tweede terechtzitting (art. 418 Ger.W.)	22
5.7.	Vonnis.....	22
6.	Hoger beroep (art. 420 Ger.W.)	23
7.	Uitwissing en herziening	23
DEEL II OPENBAARHEID RECHTSPRAAK EN VERSLAGGEVING		24
1.	Voor de wet van 1999.....	24
2.	De wet van 7 mei 1999.....	24
3.	De wet van 7 juli 2002.....	25
4.	De wet van 15 juli 2013	25
5.	De wet van 23 maart 2019	26
DEEL III: GECONSOLIDEERD VERSLAG		27
1.	Methode voor het opstellen van het geconsolideerd verslag.....	27
2.	Geconsolideerde gegevens over de tuchtzaken ingediend, behandeld of aanhangig bij de tuchtrechtbanken in 2021.....	28
A.	Algemene gegevens.....	28
B.	Bijzondere gegevens	32
C.	Verzoeken tot herziening ingediend op grond van artikel 422 van het Gerechtelijk Wetboek....	38
D.	Lichte straffen	39
E.	Organisatie van rechtbanken.....	44
3.	Geconsolideerde gegevens over de tuchtzaken ingediend, behandeld of aanhangig bij de tuchtrechtbanken in hoger beroep in 2021	45
A.	Algemene gegevens.....	45
B.	Bijzondere gegevens.....	50
C.	Organisatie van de tuchtrechtbanken in hoger beroep	53
DEEL IV: ANALYSE EN OPINIE VAN HRJ		54
A.	Evolutie.....	54
B.	Samenstelling van de zetels.....	56
C.	De procedure	57

Inleiding

De Hoge Raad voor de Justitie (hierna "HRJ") dient jaarlijks een geconsolideerd verslag op te stellen over de maatregelen en initiatieven die binnen de rechterlijke orde genomen worden met het oog op de handhaving van de tucht en de inachtneming van de algemene beginselen inzake de deontologie¹.

De HRJ baseert zich voor dit geconsolideerd verslag op enerzijds de werkingsverslagen van de gerechtelijke entiteiten² (hoven, rechtbanken en parketten) en anderzijds de activiteitenverslagen van de tuchtrechtscolleges³.

De verslagen waarop het geconsolideerd verslag is gebaseerd, zijn vrij technisch en abstract. Ook het geconsolideerd verslag zelf zou daarom moeilijk leesbaar zijn zonder enige kennis van het tuchtrecht dat geldt voor de leden en personeelsleden van de rechterlijke orde. Om die reden wordt hieronder eerst meer uitleg gegeven over dat tuchtrecht (Deel I) en wordt ook kort ingegaan op de regels inzake openbaarheid en verslaggeving over de tuchtmaatregelen en de evolutie van die regels (Deel II). In Deel III wordt eerst kort ingegaan op de methode die gebruikt werd voor het opstellen van het verslag en worden de geconsolideerde gegevens vermeld. De analyse en opinie van de HRJ staan in Deel IV van het verslag.

---

¹ Artikel 340, § 3, vierde lid, Ger.W., ingevoegd bij art. 29 van de wet van 23 maart 2019, inwerkingtreding 1 januari 2020.

² Artikel 340, § 3, derde lid, n) Ger.W., ingevoegd bij art. 29 van de wet van 23 maart 2019, inwerkingtreding 1 januari 2020 en artikel 346, § 2, 2°, Ger.W.

³ Artikel 423 Ger.W.

DEEL I: TUCHTRECHT BINNEN DE RECHTERLIJKE ORDE

De zaak-Dutroux, en de publieke en politieke verontwaardiging die ze te weeg bracht, heeft gezorgd voor een ongeziene golf van veranderingen binnen Justitie⁴.

Ook het tuchtrecht van de rechterlijke orde ontsnapte hier niet aan. De eerste hervorming van het tuchtrecht door de wet van 7 mei 1999⁵ gebeurde snel, maar helaas niet erg zorgvuldig. Na amper enkele maanden in werking te zijn geweest, werd deze wet ingetrokken en werd een verbeterde hervorming doorgevoerd door de wet van 7 juli 2002⁶. Ook de hervorming van 2002 gaf geen voldoening en al in 2009⁷ werden plannen voor een nieuwe tuchtprocedure uitgetekend die pas in 2013 uitmondde in de wet van 15 juli 2013⁸.

Gedurende meer dan tien jaar was het tuchtrecht, en in het bijzonder de tuchtprocedure, voortdurend in verandering. Dit was niet bevorderlijk voor de rechtszekerheid en de efficiënte toepassing ervan, nochtans één van de doelstellingen van de opeenvolgende hervormingen.

Het huidige tuchtsysteem voor de leden van de rechterlijke orde wordt in de volgende pagina's in grote lijnen beschreven.

1. DEONTOLOGISCHE REGELS (ART. 305 EN 404 GER.W.)

In België bestaat voor de leden van de rechterlijke geen tuchtcode in de zin van een wettelijk vastgelegde lijst met gedetailleerde deontologische plichten en/of verboden. De algemene basis voor de deontologische regels is te vinden in de artikelen 305 en 404 Ger.W.

Art. 404 Ger.W. is een open norm die zich ertoe beperkt te bepalen dat "*Op diegenen die hun ambtsplichten verzuimen of door hun gedrag afbreuk doen aan de waardigheid van hun ambt*" tuchtstraffen kunnen worden toegepast. De wet van 7 juli 2002 voegde een tweede lid toe dat stelt dat dezelfde straffen ook kunnen worden opgelegd "*aan personen die de taken van hun ambt verwaarlozen en zodoende afbreuk doen aan de goede werking van de justitie of aan het vertrouwen in de instelling*".

Bepaalde "*ambtsplichten of taken van het ambt*" worden uitdrukkelijk in het Gerechtelijk Wetboek of andere wetten bepaald en beschreven. Zo moet de rechter in principe een vonnis uitspreken binnen de maand na het sluiten van de debatten (art. 770, § 1, Ger.W.). Artikel 831 Ger.W. verplicht iedere rechter die weet dat een reden van wraking tegen hem bestaat, zich van de zaak te onthouden (art. 831 en 828 Ger.W.). Dit is bijvoorbeeld het

⁴ <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/08/10/dingen-dankzij-dutroux/>; <https://www.law.kuleuven.be/home/onderzoek/nieuws-onderzoek/2020-2021/luc-huyse-de-zaak-dutroux-maakte-de-rechter-sterker>

⁵ Wet van 7 mei 1999 tot wijziging, wat het tuchtrecht voor de leden van de Rechterlijke Orde betreft, van het Gerechtelijk Wetboek

⁶ Wet van 7 juli 2002 tot wijziging van deel II, boek II, titel V, van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht en tot intrekking van de wet van 7 mei 1999 tot wijziging, wat het tuchtrecht voor de leden van de Rechterlijke Orde betreft, van het Gerechtelijk Wetboek.

⁷ <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/2225/52K2225012.pdf>

⁸ Wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht, in werking getreden op 1 september 2014

geval wanneer de rechter een persoonlijk belang heeft bij de zaak. Andere ambtsplichten zijn niet of minder duidelijk bepaald in de wet.

Het begrip "waardigheid van het ambt" is per definitie minder omlijnd en evolutief.

Om de magistraten wat meer houvast te geven, hebben de Hoge Raad voor de Justitie en de Adviesraad voor de Magistratuur in 2012, [een gids voor de magistraten](#) goedgekeurd en uitgegeven. Zoals uitdrukkelijk in het voorwoord van deze gids werd geschreven, ging het niet om een tuchtcode: "*De principes, verklaringen en aanbevelingen opgenomen in dit overzicht hebben als doelstelling om een leidraad voor de magistraten te bepalen*".

GRECO, een orgaan van de Raad van Europa dat de strijd tegen overheids corruptie monitort, beval België in 2014 aan:

"xiii. dat de deontologische regels (voor de rechters en de procureurs) worden geüniformeerd en dat bijkomende maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat die regels duidelijk worden opgelegd aan alle rechters en procureurs, ongeacht of zij beroepsmagistraten zijn of niet (paragraaf 104)"⁹.

De wet van 23 maart 2019 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op een betere werking van de rechterlijke orde en van de Hoge Raad voor de Justitie, ook wel de "GRECO-wet" genoemd, heeft daarom een hoofdstuk III "Deontologische regels" in het Gerechtelijk Wetboek ingevoegd met als enige artikel, artikel 305.

"Art. 305. De algemene beginselen inzake de deontologie van de werkende en de plaatsvervangende magistraten, van de assessoren in de strafuitvoeringsrechtbank, van de rechters en raadsheren in sociale zaken en van de rechters in ondernemingszaken worden vastgelegd door de Hoge Raad voor de Justitie, na advies van de Adviesraad van de magistratuur".

Bovendien heeft de GRECO-wet aan artikel 404 Ger.W. een derde lid (zie tekst in het vet) toegevoegd, waardoor dit artikel nu als volgt luidt:

"Art. 404. Ger.W. Op diegenen die hun ambtsplichten verzuimen of door hun gedrag afbreuk doen aan de waardigheid van hun ambt, kunnen de tuchtstraffen, bepaald in dit hoofdstuk, worden toegepast.

De tuchtstraffen bedoeld in dit hoofdstuk kunnen tevens worden opgelegd aan personen die de taken van hun ambt verwaarlozen en zodoende afbreuk doen aan de goede werking van de justitie of aan het vertrouwen in die instelling.

Wat de in artikel 305 bedoelde leden van de rechterlijke orde betreft, worden hun ambtsplichten, de waardigheid van hun ambt en de taken van hun ambt inzonderheid geïnterpreteerd in het licht van de algemene beginselen inzake de deontologie".

---

⁹ [Evaluatieverslag België, GRECO, 28 maart 2014](#)

2. TUCHTMAATREGELEN (405 GER.W.)

De wet onderscheidt lichte tuchtstraffen en zware tuchtstraffen. Deze worden opgesomd in artikel 405, § 1, Ger.W.

2.1. LICHTE TUCHTSTRAFFEN

De lichte tuchtstraffen zijn de terechtwijzing en de blaam. De lichte tuchtstraffen kunnen worden opgelegd door de tuchtsoeverheid (punt 3.1. hierna), maar ook door de tuchtrechtscolleges (punt 4 hierna). De lichte tuchtstraffen worden ambtshalve uitgewist na drie jaar.

2.2. ZWARE TUCHTSTRAFFEN

De zware tuchtstraffen kunnen enkel worden uitgesproken¹⁰ door de tuchtrechtscolleges. Met uitzondering van het ontslag van ambtswege, de ontzetting uit het ambt en de afzetting, worden de zware tuchtstraffen ambtshalve uitgewist na zes jaar.

Een zware tuchtstraf brengt het verbod mee zich kandidaat te stellen voor de Hoge Raad voor de Justitie, behoudens de gevallen van uitwissing of herziening.

Het Gerechtelijk Wetboek kent volgende zware tuchtstraffen:

2.2.1. Inhouding van wedde (art. 405, § 2, Ger.W.)

De inhouding van wedde wordt toegepast gedurende ten minste vijftien dagen en ten hoogste een jaar. De inhouding mag niet hoger zijn dan die welke wordt bepaald in artikel 23, tweede lid, van [de wet van 12 april 1965](#) betreffende de bescherming van het loon der werknemers.

2.2.2. Tuchtchorsing (art. 405, § 3, Ger.W.)

De tuchtchorsing wordt uitgesproken voor een periode van ten minste een maand en ten hoogste een jaar. De tuchtchorsing heeft zolang zij duurt een verlies van 20 % van de brutowedde tot gevolg. Gedurende de tuchtchorsing kan de betrokkene zijn aanspraken op bevordering of verhoging in weddeschaal niet doen gelden.

---

¹⁰ De afzetting van een lid van het openbaar ministerie wordt niet uitgesproken door het tuchtrechtscollege. Het gaat om een beslissing van de Koning op voorstel van het tuchtrechtscollege (art. 420, § 3, leden 3 en 4, Ger.W.). Artikel 153 van de Grondwet bepaalt immers dat de Koning de ambtenaren van het openbaar ministerie benoemt en ontslaat.

2.2.3. Lagere inschaling of verlies van de laatste weddebijslag (art. 405, § 4, Ger.W.)

De lagere inschaling bestaat in de toekenning:

- 1° van een lagere weddeschaal in dezelfde graad of in dezelfde klasse;
- 2° van een graad van hetzelfde niveau met een lagere weddeschaal.

2.2.4. Terugzetting of intrekking van het in artikel 58bis bedoelde mandaat

a) Terugzetting (art. 405, § 5, Ger.W.)

De terugzetting bestaat in de toekenning van een graad van een lager niveau of van een lagere klasse. Het personeelslid neemt in deze nieuwe graad of in deze nieuwe klasse rang in op de datum waarop de toekenning uitwerking heeft.

b) Intrekking van het mandaat (art. 405, § 6, Ger.W.)

Het gaat hier om de intrekking van de mandaten bedoeld in artikel 58bis van het Gerechtelijk Wetboek, namelijk de mandaten van korpschef, de adjunct-mandaten (bv. afdelingsvoorzitter, ondervoorzitter, afdelingsprocureur, eerste substituut-procureur des Konings,...), de bijzondere mandaten (bv. onderzoeksrechter, beslagrechter, rechter in de familie- en jeugdrechtbank,...) en de mandaten in de tuchtrechtscolleges.

Naast het verlies van het lopende mandaat heeft de intrekking van het mandaat tot gevolg dat de betrokken persoon zich niet langer kan kandidaat stellen voor een in dat artikel bedoeld mandaat, behoudens uitwissing of herziening.

2.2.5. Ontslag van ambtswege

Het ontslag van ambtswege heeft het verlies van de hoedanigheid van lid van de rechterlijke orde of van lid van het personeel van de griffies en van de parketsecretariaten tot gevolg (art. 405, § 7, Ger.W.).

2.2.6. Ontzetting uit het ambt of afzetting (art. 405, §§ 8 en 9, Ger.W.)

De ontzetting uit het ambt (magistraten van de zetel en anderen) en de afzetting (enkel voor magistraten van het openbaar ministerie) hebben niet alleen het verlies van de hoedanigheid van lid van de rechterlijke orde of van lid van het personeel van de griffies en van de parketsecretariaten tot gevolg, maar ook het verlies van het rustpensioen. De ontzetting uit het ambt en de afzetting brengen daarenboven ook het verbod mee op verdere uitoefening van ambten in de Rechterlijke Orde.

De ontzetting uit het ambt wordt uitgesproken door de tuchtrechtscolleges. De afzetting van een magistraat van het openbaar ministerie wordt niet uitgesproken door de tuchtrechtscolleges. Artikel 153 van de Grondwet

bepaalt immers dat de Koning de ambtenaren van het openbaar ministerie ontslaat. Daarom bepaalt artikel 418, § 3, lid 4, Ger.W. dat indien het tuchtrechtscollege van oordeel is dat een magistraat van het openbaar ministerie moet worden afgezet, het een met redenen omkleed voorstel tot afzetting verzendt aan de Koning. De Koning kan afwijken van dit voorstel en kan in de plaats van de bevoegde overheid enige andere in artikel 405, § 1, bedoelde tuchtstraf opleggen.

2.2.7. Opschorting en uitstel (art. 405, § 10, Ger.W.)

Het tuchtrechtscollege kan de uitspraak van de straf opschorten en de uitvoering van de uitgesproken straf uitstellen, in voorkomend geval onder de bijzondere voorwaarden die het bepaalt.

2.2.8. Schorsing op grond van een ordemaatregel (art. 406 Ger.W.)

Ingeval de betrokkene wordt vervolgd wegens een misdaad of een wanbedrijf of tuchtrechtelijk wordt vervolgd, kan hij in het belang van de dienst, op grond van een ordemaatregel, uit zijn ambt worden geschorst voor de duur van de vervolging en tot de eindbeslissing is genomen.

De ordemaatregel wordt uitgesproken door de tuchtoverheid (zie punt 3.1 hierna) voor de duur van hoogstens drie maanden en kan worden verlengd voor periodes van hoogstens drie maanden tot de eindbeslissing. De maatregel kan een inhouding van 20 % van de brutowedde meebrengen. Het openbaar ministerie kan zich wenden of wendt zich op injunctie van de Minister van Justitie tot de in artikel 412, § 1, bedoelde overheid met een verzoek tot schorsing in het belang van de dienst.

In geval van schorsing op grond van een ordemaatregel maakt de tuchtoverheid onverwijld een verzoek tot verschijning¹¹ aanhangig bij de tuchtrechtbank. Uiterlijk vijftien dagen voor de datum waarop de schorsing een einde neemt brengt de tuchtrechtbank de tuchtoverheid op de hoogte van de stand van de tuchtprocedure en brengt zij advies uit over de eventuele verlenging van de ordemaatregel (413, § 6, Ger.W.).

---

¹¹ Zie hierna punt 5.2.

3. TUCHTPROCEDURE (412 GER.W.)

3.1. INSTELLEN VAN DE TUCHTPROCEDURE

De tuchtoverheden zijn de overheden die bevoegd zijn om een tuchtprocedure in te stellen. Deze worden bepaald in artikel 412 Ger.W. Over het algemeen is dit de korpschef van de betrokken persoon of, in geval de betrokken persoon zelf korpschef is, de korpschef van de hogere entiteit.

De tuchtoverheden kunnen een procedure instellen uit eigen initiatief, maar ze ontvangen en onderzoeken ook de tuchtrechtelijke klachten die rechtstreeks overgezonden zijn door particulieren of door de Hoge Raad voor de Justitie (art. 414 Ger.W.).

Een tuchtprocedure kan ook steeds ingesteld worden op vordering van het openbaar ministerie bij het rechtscollege waarvan de betrokken persoon afkomstig is¹² (art. 412, § 2, Ger.W.)

De eerste voorzitter van het hof van beroep en de eerste voorzitter van het arbeidshof kunnen het openbaar ministerie injunctie geven een dossier over een magistraat van het openbaar ministerie aanhangig te maken bij de tuchtrechtbank (art. 412, § 2, Ger.W.).

3.2. ONDERZOEK NAAR DE FEITEN (413, §1, GER.W.)

De tuchtoverheid wijst een magistraat aan die een onderzoek voert naar de feiten. De betrokkene wordt onverwijld op de hoogte gebracht van de opening van een onderzoek. Het onderzoek mag niet langer dan drie maanden duren.

3.3. BESLISSING VAN DE TUCHTOVERHEID NA HET ONDERZOEK NAAR DE FEITEN

3.3.1. Feiten rechtvaardigen geen tuchtstraf

De tuchtoverheid kan van oordeel zijn dat zij geen straf moet opleggen.

In dat geval kan het openbaar ministerie bij het rechtscollege waarvan de betrokken afkomstig is de zaak op vordering rechtstreeks aanhangig maken bij de tuchtrechtbank (art. 413, § 4, eerste lid, Ger.W.).

---

¹² Wanneer de betrokken persoon een lid of een personeelslid is van een vreedegerecht, gebeurt dit door het openbaar ministerie bij de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waarin dit vreedegerecht is gelegen.

3.3.2. Feiten rechtvaardigen een lichte tuchtstraf

De tuchtoverheid die na het onderzoek van oordeel is dat de feiten een lichte tuchtstraf rechtvaardigen, is zelf bevoegd om de betrokken persoon die straf op te leggen (413, §2, Ger.W.).

3.3.3. Feiten rechtvaardigen een zware tuchtstraf

De tuchtoverheid die na onderzoek van oordeel is dat de feiten een zware tuchtstraf rechtvaardigen, kan die straf niet zelf opleggen, maar dient de zaak aanhangig te maken bij de tuchtrechtbank en zendt haar het onderzoeksdossier, het verslag en de conclusies met het oog op oproeping.

3.3.4. Geen beslissing van de tuchtoverheid

Indien binnen de drie maanden na de kennisgeving van de opening van het onderzoek daaraan geen enkel gevolg is gegeven door de tuchtoverheid kan de betrokkene de zaak aanhangig maken bij de tuchtrechtbank (art. 413, § 1, derde lid, Ger.W.). De tuchtrechtbank neemt de plaats in van de tuchtoverheid en richt aan deze laatste een verzoek om verslag en conclusies over te zenden.

Ook het openbaar ministerie bij het rechtscollege waarvan de betrokken persoon afkomstig is, beschikt over deze mogelijkheid (art. 413, § 4, eerste lid, Ger.W.). Tot slot kunnen de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie of de procureur-generaal bij dit hof aan het openbaar ministerie, wanneer het stilzit, een injunctie geven het dossier aanhangig te maken bij de tuchtrechtbank (art. 413, § 4, eerste lid, Ger.W.)

4. TUCHTRECHTSCOLLEGES

4.1. Tuchtrectbanken (art. 409 Ger.W.)

Er bestaan twee niet-permanente tuchtrectbanken: een Nederlandstalige tuchtrectbank met zetel in Gent en een Franstalige tuchtrectbank met zetel in Namen. Het ambt van openbaar ministerie bij de tuchtrectbank wordt uitgeoefend door de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Gent, respectievelijk Namen. Het ambt van griffier bij de tuchtrectbank wordt uitgeoefend door een griffier van de rechtbank van eerste aanleg te Gent, respectievelijk Namen, aangewezen door de hoofdgriffier.

Iedere kamer bestaat uit twee rechters in de tuchtrectbank en een assessor. De hoedanigheid van de assessor varieert in functie van de hoedanigheid van de persoon waarover de kamer zich moet uitspreken.

Hoedanigheid vervolgende persoon	Hoedanigheid assessor
magistraat van de zetel ¹³	een assessor uit een rechtscollege van hetzelfde niveau als dat waarvan de vervolgte persoon afkomstig is (art. 409, § 2, eerste lid, Ger.W.)
magistraat van het openbaar ministerie ¹⁴	een assessor die wordt aangewezen uit de magistraten van het openbaar ministerie van hetzelfde niveau als de vervolgte persoon ¹⁵ (art. 409, § 2, tweede lid, Ger.W.).
lid van het gerechtspersoneel	een assessor die wordt aangewezen uit de assessoren die zijn aangewezen door de minister van Justitie en die van een niveau zijn dat ten minste gelijk is aan het niveau van de vervolgte persoon (art. 409, § 2, derde lid, Ger.W.).
een magistraat van of bij het Hof van Cassatie	een assessor die wordt aangewezen uit de assessoren die de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie en de procureur-generaal bij dit hof gezamenlijk hebben aangewezen (art. 409, § 3 en 411, § 6).

Aan deze drie leden van de kamer wordt telkens een stafhouder van een raad van de Orde toegevoegd met een raadgevende stem. De stafhouder wordt aangewezen door de Orde van Vlaamse Balies of door de Ordre des barreaux francophones et germanophone, op schriftelijk verzoek van de voorzitter van de tuchtrectbank (art. 409, § 2 en §3, Ger.W.).

¹³ andere dan die van het Hof van Cassatie

¹⁴ andere dan die bij het Hof van Cassatie

¹⁵ Voor de toepassing van dit artikel worden de leden van het federaal parket gelijkgesteld met de leden van de parketten-generaal en worden de leden van het parket voor de verkeersveiligheid gelijkgesteld met de leden van het parket van de procureur des Konings te Brussel.

4.2. Tucht rechtbanken in hoger beroep (art. 410 Ger.W.)

Er zijn twee niet-permanente tucht rechtbanken in hoger beroep: een Nederlandstalige tucht rechtbank in hoger beroep en een Franstalige tucht rechtbank in hoger beroep. Beide hebben hun zetel te Brussel. Het ambt van openbaar ministerie bij de tucht rechtbank in hoger beroep wordt uitgeoefend door de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel. Het ambt van griffier in de tucht rechtbank in hoger beroep wordt uitgeoefend door een griffier van het hof van beroep te Brussel. Hij wordt aangewezen door de hoofdgriffier.

Iedere kamer bestaat uit twee raadsheren in de tucht rechtbank in hoger beroep en een raadsheer-assessor. De hoedanigheid van de raadsheer-assessor varieert in functie van de hoedanigheid van de persoon waarover de kamer zich moet uitspreken.

Hoedanigheid vervolgende persoon	Hoedanigheid raadsheer-assessor
magistraat van de zetel ¹⁶	een raadsheer-assessor uit een rechtscollege van hetzelfde niveau als dat waarvan de vervolgte persoon afkomstig is (art. 410, § 2, eerste lid, Ger.W.).
magistraat van het openbaar ministerie ¹⁷	een raadsheer-assessor die wordt aangewezen uit de magistraten van het openbaar ministerie van hetzelfde niveau als de vervolgte persoon (art. 410, § 2, tweede lid, Ger.W.). ¹⁸
lid van het gerechtspersoneel	raadsheer-assessor die wordt aangewezen uit de assessoren die zijn aangewezen door de minister van Justitie en die van een niveau zijn dat ten minste gelijk is aan dat van de vervolgte persoon (art. 410, § 2, derde lid, Ger.W.).
een magistraat van of bij het Hof van Cassatie	een raadsheer-assessor die wordt aangewezen uit de assessoren die de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie en de procureur-generaal bij dit hof gezamenlijk hebben aangewezen (art. 410, § 3 en 411, § 6).

Aan deze drie leden van de kamer wordt telkens een stafhouder van een raad van de Orde toegevoegd met een raadgevende stem. De stafhouder wordt aangewezen door de Orde van Vlaamse Balies of door de Ordre des barreaux francophones et germanophone, op schriftelijk verzoek van de voorzitter van de tucht rechtbank in hoger beroep (art. 410, §§ 2 en 3, Ger.W.).

¹⁶ andere dan die van het Hof van Cassatie

¹⁷ andere dan die bij het Hof van Cassatie

¹⁸ Voor de toepassing van dit artikel worden de leden van het federaal parket gelijkgesteld met de leden van de parketten-generaal en worden de leden van het parket voor de verkeersveiligheid gelijkgesteld met de leden van het parket van de procureur des Konings te Brussel.

4.3. Aanwijzing rechters en raadsheren in de tuchtrechtscolleges (art. 58bis, 5° en art. 259sexies/1 Ger.W.)

a) Wie kan worden aangewezen?

De rechters in de tuchtrechtbank en de raadsheren in de tuchtrechtbank in hoger beroep worden aangewezen uit de magistraten van de zetel:

- die gedurende ten minste tien jaar een ambt van magistraat van het openbaar ministerie of van de zetel hebben uitgeoefend;
- en die nog nooit een tuchtsanctie hebben opgelopen, tenzij deze werd uitgewist.

Ook de plaatsvervangende magistraten bedoeld in artikel 156bis Ger.W.¹⁹ die aan deze voorwaarden voldoen kunnen worden aangewezen.

De korpschefs en de leden van de Hoge Raad voor de Justitie kunnen niet worden aangewezen om zitting te houden in de tuchtrechtscolleges.

b) Hoe worden ze aangewezen?

Contingent (259sexies/1, lid 6, Ger.W.)

De Koning stelt het contingent vast van de rechters die zitting kunnen houden in de tuchtrechtbank en van de raadsheren die zitting kunnen houden in de tuchtrechtbank in hoger beroep. Dit gebeurde bij het [koninklijk besluit van 28 maart 2014](#)²⁰.

- Het maximaal aantal rechters in de tuchtrechtbank die per gerechtelijk arrondissement kunnen aangewezen worden, wordt vastgesteld op: Antwerpen : 3; Limburg : 2; Brussel : 2 voor de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg en 2 voor de Franstalige rechtbank van eerste aanleg; Leuven : 1; Waals-Brabant : 1; Oost-Vlaanderen : 3; West- Vlaanderen : 4; Eupen : 1; Luik : 3; Luxemburg : 3; Namen : 2; Henegouwen : 3. (art. 1 KB 28 maart 2014)
- Het maximaal aantal raadsheren in de tuchtrechtbank in hoger beroep die per rechtsgebied van een hof van beroep kunnen aangewezen worden, wordt vastgesteld op: Brussel 4 Nederlandstaligen en 4 Franstaligen; Antwerpen : 4; Luik : 4 waarvan 1 raadsheer het bewijs levert van de kennis van het Duits; Gent : 4; Bergen : 4.

Kandidatuur

De kandidaturen voor de mandaten van rechter bij de tuchtrechtbank en van raadsheer bij de tuchtrechtbank in hoger beroep worden naar de bevoegde algemene vergadering gestuurd binnen een termijn van een maand vanaf de bekendmaking van de vacature in het Belgisch Staatsblad.

¹⁹ Het betreft hier de plaatsvervangende magistraten, aangewezen uit de wegens hun leeftijd overeenkomstig artikel 383, §1 op rust gestelde magistraten en de magistraten die op eigen verzoek vóór de wettelijke leeftijd worden toegelaten tot de inruststelling en die bovendien werden gemachtigd tot het voeren van de eretitel van hun ambt.

²⁰ Koninklijk besluit van 28 maart 2014 tot vaststelling van het contingent van rechters in de tuchtrechtbank en raadsheren in de tuchtrechtbank in hoger beroep en tot inwerkingtreding van sommige bepalingen van de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht.

Aanwijzing

De rechters in de tuchtrechtbank worden door de algemene vergaderingen van de rechtbanken van eerste aanleg aangewezen uit de kandidaten die op een met redenen omklede wijze door de korpschef worden voorgesteld. De raadsheren in de tuchtrechtbank in hoger beroep worden op dezelfde wijze aangewezen door de algemene vergaderingen van de hoven van beroep.

De voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg en de eerste voorzitters van de hoven van beroep bezorgen de naam van de aangewezen rechters en raadsheren aan de minister van Justitie binnen vijftien dagen na de oproep tot kandidaten.

c) De duur van het mandaat

Het gaat om mandaten voor een niet-hernieuwbare termijn van zeven jaar.

Het mandaat neemt ambtshalve een einde wanneer aan de rechter of raadsheer een tuchtstraf wordt opgelegd²¹.

4.4. Aanwijzing leden-assessoren in de tuchtrechtscolleges (art. 411 Ger.W.)

a) Wie kan worden aangewezen? (art. 411, § 2, Ger.W.)

De leden-assessoren van de tuchtrechtscolleges worden aangewezen uit:

- de werkende beroepsmagistraten of op rust gestelde magistraten;
- en uit het gerechtspersoneel van niveau A en B.

De kandidaat-assessor:

- moet tien ambtsjaren binnen de Rechterlijke Orde vervuld hebben, waarvan vijf jaar respectievelijk in het ambt van magistraat van de zetel, van magistraat van het openbaar ministerie of van personeelslid van niveau A of B;
- en mag geen enkele tuchtstraf hebben ondergaan.

De korpschefs en de leden van de Hoge Raad voor de Justitie mogen niet worden aangewezen om zitting te houden in de tuchtrechtscolleges.

---

²¹ Het mandaat neemt ook een einde wanneer de betrokkene een in de artikelen 308, 309/2, 323bis, 327 en 327bis bedoelde opdracht aanvaardt.

b) Hoe worden ze aangewezen?

▪ Kandidatuur

De kandidaat-assessoren richten hun kandidatuur respectievelijk aan hun algemene vergadering, hun korpsvergadering of aan de minister van Justitie binnen dertig dagen na de oproep tot kandidaten in het Belgisch Staatsblad.

▪ Aanwijzing assessoren-magistraten²²

- Selectie door de algemene vergadering/korpsvergadering (art. 411, § 3, eerste lid, Ger.W.)

De magistraten van de zetel die in aanmerking komen om zitting te hebben als lid-assessor in de tuchtrechtscolleges worden door hun algemene vergadering uitgekozen binnen zestig dagen na de oproep tot kandidaten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. De magistraten van het openbaar ministerie die in aanmerking komen om zitting te hebben als lid-assessor in de tuchtrechtscolleges worden door hun korpsvergadering uitgekozen binnen diezelfde termijn.

- Aanwijzing door de korpschefs

- Magistraten van de zetel (art. 411, § 3, leden 2 e.v., Ger.W.)

Assessoren van het niveau van de eerste aanleg

In elk rechtsgebied van het hof van beroep wijzen de voorzitters van de rechtscolleges van de eerste aanleg²³ gezamenlijk, uit de door de algemene vergaderingen uitgekozen kandidaten, vier leden van die rechtbanken aan die zitting kunnen hebben als assessor in de tuchtrechtbank of als assessor in de tuchtrechtbank in hoger beroep. In het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel worden vier Nederlandstalige en vier Franstalige magistraten op dezelfde wijze aangewezen. De aanwijzingen worden met redenen omkleed.

Assessoren van het niveau van de hoven van beroep en arbeidshoven

In elk rechtsgebied van de hoven van beroep wijzen de eerste voorzitters van de hoven van beroep en van de arbeidshoven gezamenlijk, uit de door de algemene vergaderingen uitgekozen kandidaten, drie leden van die hoven aan om zitting te hebben als assessor in de tuchtrechtbank in hoger beroep of als assessor in de tuchtrechtbank. In het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel worden drie Nederlandstalige en drie Franstalige raadsheren gezamenlijk aangewezen door de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, de eerste voorzitter van het hof van beroep en de eerste voorzitter van het arbeidshof. De aanwijzingen worden met redenen omkleed.

²² Andere dan deze in of bij het Hof van Cassatie

²³ De voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg, van de ondernemingsrechtbanken en van de arbeidsrechtbanken alsook de voorzitter van de vrederechters en van de rechters in de politierechtbank

- Magistraten van het openbaar ministerie (art. 411, § 4, Ger.W.)

Assessoren van het niveau van de parketten en arbeidsauditoraten

In elk rechtsgebied van de hoven van beroep wijzen de procureurs des Konings en de arbeidsauditeurs gezamenlijk, uit de door de korpsvergaderingen uitgekozen kandidaten, drie magistraten van het parket van de procureur des Konings of van het arbeidsauditoraat aan die zitting kunnen hebben als assessor in de tuchtrechtbank of in de tuchtrechtbank in hoger beroep. In het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel worden drie Nederlandstalige en drie Franstalige magistraten gezamenlijk aangewezen door de procureurs des Konings en de arbeidsauditeurs. Voor de toepassing van dit artikel worden de leden van het parket voor de verkeersveiligheid gelijkgesteld met de leden van het parket van de procureur des Konings te Brussel. De aanwijzingen worden met redenen omkleed.

Assessoren van het niveau van de parketten-generaal en de auditoraten-generaal

De procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, de procureurs-generaal en de federale procureur wijzen gezamenlijk uit de door de korpsvergaderingen uitgekozen kandidaten, de zes leden van de Nederlandstalige parketten-generaal en arbeidsauditoraten generaal en de zes leden van de Franstalige parketten-generaal en arbeidsauditoraten generaal aan die zitting kunnen hebben als assessor in de tuchtrechtbank of in de tuchtrechtbank in hoger beroep. Voor de toepassing van dit artikel worden de leden van het federaal parket gelijkgesteld met de leden van de parketten-generaal. De aanwijzingen worden met redenen omkleed.

- Aanwijzing assessoren-personeelsleden (art. 411, § 5, Ger.W.).

Per rechtsgebied van het hof van beroep worden twee personeelsleden van niveau A en twee personeelsleden van niveau B die in aanmerking kunnen komen om zitting te hebben als assessor in de tuchtrechtbank of in de tuchtrechtbank in hoger beroep aangewezen door de Minister van Justitie binnen negentig dagen na de oproep tot kandidaten, op eensluidend advies van hun hiërarchische meerdere. De Minister van Justitie vraagt het advies van de hiërarchische meerdere van de kandidaat binnen tien dagen na de ontvangst van de kandidatuur. De adviezen worden overgezonden aan de Minister van Justitie binnen zestig dagen na de oproep tot kandidaten.

In het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel worden twee Nederlandstalige personeelsleden van niveau A, twee Franstalige personeelsleden van niveau A, twee Nederlandstalige personeelsleden van niveau B en twee Franstalige personeelsleden van niveau B aangewezen. Voor de toepassing van dit artikel worden de personeelsleden van het parket voor de verkeersveiligheid gelijkgesteld met de personeelsleden van het parket van de procureur des Konings te Brussel.

- Aanwijzing magistraten-assessoren in of bij het Hof van Cassatie (art. 411, § 6, Ger.W.).

De eerste voorzitter van het Hof van Cassatie en de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie wijzen gezamenlijk drie Nederlandstalige en drie Franstalige emeriti of ere-magistraten aan, uit de zetel of het parket die zich kandidaat hebben gesteld om zitting te nemen in de in de artikelen 409, § 3, eerste lid, en 410, § 3, eerste lid, bedoelde gevallen. De namen van de emeriti magistraten die aldus worden aangewezen, worden overgezonden naar de minister van Justitie binnen vijfenzeventig dagen na de oproep tot kandidaten.

- Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad (art. 411, §7, Ger.W.)

De lijst met de leden die zijn aangewezen voor de uitoefening van ambten in de tuchtrechtscolleges wordt binnen honderd dagen na de oproep tot kandidaten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

c) **Duur van het mandaat**

De leden-assessoren van de tuchtrechtbank en van de tuchtrechtbank in hoger beroep worden aangewezen voor een niet-hernieuwbare termijn van vijf jaar.

Het ambt van de leden-assessoren van de tuchtrechtscolleges neemt ambtshalve een einde wanneer hen een tuchtstraf wordt opgelegd²⁴.

Gepensioneerde leden van het gerechtspersoneel kunnen hun mandaat van assessor verder blijven uitoefenen tot het einde van hun lopende aanwijzing en ten laatste tot ze de leeftijd van 70 jaar hebben bereikt.

4.5. Samenstelling van de kamer die een concrete zaak zal behandelen (art. 411/1 Ger.W.)

a) **Voorzitterschap en samenstelling kamer**

De tuchtrechtbank en de tuchtrechtbank in hoger beroep worden voorgezeten door de rechter, respectievelijk de raadsheer, met de hoogste anciënniteit die is aangewezen om zitting te hebben in die tuchtrechtscolleges.

De aanwijzing van de leden die deel uitmaken van die tuchtrechtscolleges, met uitzondering van het lid met raadgevende stem, geschiedt op 1 september van elk jaar bij toerbeurt die wordt bepaald door voorzitter van het tuchtrechtscolleges.

Wanneer een dossier wordt verzonden aan de griffie van het tuchtrechtscollege, stelt, naargelang het geval, de rechter of de raadsheer in de tuchtrechtbank in hoger beroep met de grootste anciënniteit het orgaan samen binnen vijf dagen.

b) **Onverenigbaarheid (art. 411/1, vierde lid, Ger.W.)**

Behalve wanneer de vervolgte persoon een magistraat is in of bij het Hof van Cassatie, mogen de leden die deel uitmaken van het rechtscollege niet zijn benoemd of opdracht hebben ontvangen in een rechtscollege, parket, griffie, parketsecretariaat of steundienst uit hetzelfde rechtsgebied als de persoon die tuchtrechtelijk wordt vervolgd en mogen ze evenmin een hiërarchische band hebben met de betrokken persoon.

In het rechtsgebied Luik mogen de leden die blijk hebben gegeven van de kennis van de Duitse taal niet zijn benoemd, in subsidiaire orde zijn benoemd of opdracht hebben ontvangen in hetzelfde rechtscollege, hetzelfde parket, dezelfde griffie, parketsecretariaat of steundienst als de persoon die tuchtrechtelijk wordt vervolgd.

²⁴ Ook het aanvaarden van bepaalde opdrachten stelt een einde aan het mandaat van assessor. "Het mandaat van magistraat, aangewezen als assessor bij de tuchtrechtbank of bij de tuchtrechtbank in hoger beroep neemt een einde wanneer de betrokkene een in de artikelen 308, 309/1, 309/2, 309ter, 323bis, 327 en 327bis bedoelde opdracht aanvaardt. Het mandaat van niet-magistraat, aangewezen als assessor bij de tuchtrechtbank of bij de tuchtrechtbank in hoger beroep neemt een einde wanneer de betrokkene een in de artikelen 309sexies, 309septies of 309novies bedoelde opdracht aanvaardt".

5. PROCEDURE VOOR DE TUCHTRECHTBANK

5.1. Aanhangigmaking bij de tuchtrechtbank

a) Termijn (art. 415 Ger.W.)

Een zaak wordt bij de tuchtrechtbank aanhangig gemaakt binnen zes maanden nadat de overheid die bevoegd is om de tuchtprocedure in te stellen, kennis heeft genomen van de feiten. De tuchtprocedure staat los van de strafprocedure en van de burgerlijke rechtsprocedure. Wanneer dezelfde feiten aanleiding geven tot een strafprocedure, wordt de termijn van zes maanden gestuit tot de kennisgeving van de definitieve rechterlijke beslissing.

b) Gevallen waarin de zaak aanhangig wordt gemaakt bij de tuchtrechtbank

In de regel wordt een zaak bij de tuchtrechtbank aanhangig gemaakt door de tuchtverheid die van oordeel is dat de onderzochte feiten een zware tuchtstraf rechtvaardigen (art. 413, §3, van het Ger.W.).

Er zijn echter nog verschillende andere hypothesen waarin een zaak aanhangig wordt gemaakt bij de tuchtrechtbank:

- door het openbaar ministerie wanneer de tuchtverheid beslist geen straf op te leggen of niet tijdig een beslissing neemt (413, §4, Ger.W.).
- beroep door de betrokken magistraat tegen een verholde tuchtstraf (artikel 413, §5, Ger.W.).
- door de tuchtverheid via een verzoek tot verschijning na een schorsing als ordemaatregel (artikel 413, §6, Ger.W.);
- beroep door de betrokkene of het openbaar ministerie tegen lichte straffen opgelegd door de tuchtverheid. In dit geval wordt het vonnis in laatste aanleg gewezen en staat er geen rechtsmiddel tegen open. (artikel 420, §3²⁵, Ger.W.):
- verzoek tot herziening van een tuchtstraf (art. 422 van het Ger. W.)

5.2. Verzoek tot verschijning

Het verzoek tot verschijning vermeldt de naam, de hoedanigheid en het adres van de betrokken persoon, bevat de uiteenzetting van de feiten en de middelen, en is ondertekend (413, § 3, 2de lid, Ger.W.).

²⁵ Artikel 420, §3, lid 1, Ger.W. stelt dat het beroep tegen een lichte straf uitgesproken door de tuchtverheid wordt ingesteld bij de tuchtrechtbank in hoger beroep. Aangezien verderop in dit artikel telkens wordt gesproken van de tuchtrechtbank wordt de vermelding van "tuchtrechtbank in hoger beroep" in het eerste lid als materiële vergissing beschouwd (FUNCK, J.-F., "La discipline judiciaire – Examen de jurisprudence (2014-2018)", *J.T.*, 2018, p.787, n° 10.)

5.3. Openbaarheid van de terechtzittingen (art. 416 Ger.W.)

De tuchtrechtbanken behandelen de zaak in openbare terechtzitting.

De betrokkene kan reeds voor de eerste terechtzitting verzoeken om de zaak met gesloten deuren te behandelen. De rechtbank gaat in op dit verzoek, tenzij zij dit strijdig acht met het algemeen belang.

De tuchtrechtbank kan tevens achter gesloten deuren zitting houden gedurende de hele procedure of een gedeelte ervan:

- in het belang van de goede zeden of van de openbare orde;
- wanneer de belangen van minderjarigen of de bescherming van het privéleven van de persoon tegen wie vervolging is ingesteld zulks vereisen;
- of, in de mate dat dit door de tuchtrechtbank strikt noodzakelijk wordt geacht, wanneer in bepaalde omstandigheden de openbaarheid de belangen van de rechtsbedeling zou schaden.

5.4. Eerste terechtzitting: ontvankelijkheid en aanwijzing onderzoeksmagistraat (art. 417 Ger.W.)

De tuchtrechtbank spreekt zich uit over de ontvankelijkheid van het verzoek en over de noodzaak om een onderzoeksmagistraat aan te wijzen binnen een maand nadat de zaak bij haar werd aanhangig gemaakt.

5.5. Onderzoek door de onderzoeksmagistraat

Als de tuchtrechtbank het noodzakelijk acht, wijst de voorzitter van de tuchtrechtbank een onderzoeksmagistraat aan uit de rechters in de tuchtrechtbank die zijn aangewezen volgens de in artikel 259sexies/1 bedoelde procedure.

De onderzoeksmagistraat neemt alle nodige maatregelen van tuchtonderzoek, afgezien van strafrechtelijke onderzoekshandelingen en dwangmaatregelen. Hij kan getuigen horen, overgaan tot confrontaties of expertises laten uitvoeren.

De betrokken persoon kan verzoeken dat hem toegang wordt verleend tot het tuchtdossier en dat bijkomende handelingen van tuchtonderzoek worden verricht. De betrokken persoon kan de zaak bij de tuchtrechtbank in hoger beroep aanhangig maken in geval dit wordt geweigerd.

De onderzoeksmagistraat kan de procureur-generaal bij het hof van beroep om toegang tot het strafdossier verzoeken.

De betrokken persoon wordt gehoord tijdens het onderzoek. Hij kan zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door de persoon van zijn keuze. De overheid die belast is met het onderzoek kan de persoonlijke verschijning van de betrokken persoon bevelen.

Het onderzoeksdossier wordt ten minste tien dagen voor de verschijning ter beschikking gesteld van de betrokken persoon en van de persoon die hem bijstaat.

Het persoonlijk dossier met de evaluaties, de adviezen die zijn verstrekt in het kader van voorgaande bevorderingen of sollicitaties, de klachten alsook voorgaande beslissingen en tuchtstraffen wordt bij het onderzoeksdossier gevoegd.

Wanneer de onderzoeksmagistraat oordeelt dat zijn onderzoek voltooid is, zendt hij uiterlijk binnen vier maanden na zijn aanwijzing het onderzoeksrapport over aan de leden van de kamer.

5.6. Tweede terechtzitting (art. 418 Ger.W.)

Indien de rechtbank van oordeel is dat er geen onderzoeksmagistraat dient te worden aangewezen, wordt de persoon tegen wie een tuchtvervolging is ingesteld, ter terechtzitting voor de kamer opgeroepen binnen drie maanden na de aanhangigmaking bij de rechtbank.

Als een magistraat belast werd met het onderzoek naar de feiten, wordt de betrokkene opgeroepen om te verschijnen voor de tuchtrechtbank binnen twee maanden na de verzending van het onderzoeksrapport aan de leden van de kamer.

De oproepingsbrief van de betrokkene vermeldt de ten laste gelegde feiten, de plaats, de datum en het uur van de zitting, alsook de samenstelling van de kamer.

Het lid of het personeelslid van de rechterlijke orde verschijnt in persoon. Hij kan zich laten bijstaan door de persoon van zijn keuze.

De tuchtrechtbank deelt de zaak mee aan het openbaar ministerie op het ogenblik waarop zij de sluiting van de debatten uitspreekt. Het advies van het openbaar ministerie wordt schriftelijk gegeven, tenzij het wegens de omstandigheden van de zaak terstond op de zitting mondeling wordt uitgebracht.

5.7. Vonnis

Het vonnis wordt uitgesproken binnen twee maanden na de eerste zitting en ter kennis gebracht van de korpschef en van het openbaar ministerie bij het rechtscollege vanwaar de betrokken persoon afkomstig is, alsook van de betrokkene zelf. Bij strafrechtelijke vervolging kan de kamer haar beslissing echter opschorten tot de definitieve rechterlijke beslissing.

Indien de kamer van oordeel is dat een magistraat van het openbaar ministerie moet worden afgezet, verzendt de tuchtrechtbank een met redenen omkleed voorstel tot afzetting aan de Koning. De Koning kan afwijken van het voorstel tot afzetting en kan een andere tuchtstraf opleggen. Van de beslissing van de Koning wordt kennis gegeven aan de betrokkene binnen zestig dagen na de ontvangst van het voorstel tot afzetting.

6. HOGER BEROEP (ART. 420 GER.W.)

Behoudens de afzetting van magistraten van het openbaar ministerie²⁶, is de tuchtrechtbank in hoger beroep bevoegd om kennis te nemen van hoger beroep tegen de zware tuchtstraffen. Het hoger beroep moet binnen dertig dagen na de kennisgeving van het vonnis worden ingesteld bij een ondertekend en met redenen omkleed verzoekschrift dat gericht wordt aan de griffie (art. 420, §1, Ger.W.). Het hoger beroep schorst de onmiddellijke uitvoering van de tuchtstraf.

Daarnaast neemt de tuchtrechtbank in hoger beroep onder meer kennis van het hoger beroep:

- tegen de beslissing van de tuchtrechtbank om wedde te ontzeggen gedurende de afwezigheid zonder verlof (420, §1 en 407 Ger.W.);
- tegen het vermoeden van ontslagneming wanneer niet-professionele rechters/raadsheren meer dan drie zittingen afwezig zijn op zes maanden tijd (art. 420, § 1 en 408 Ger.W.);
- door het openbaar ministerie of de tuchtsoeverheid tegen de straf of het gebrek aan straf waartoe de tuchtrechtbank heeft besloten (art. 420, § 1, 7de lid, Ger.W.)
- door de betrokkenen tegen de schorsing als ordemaatregel of door het openbaar ministerie tegen het niet nemen van deze maatregel (art. 420, § 2, eerste lid, Ger.W.). Dit beroep heeft geen schorsende werking.
- door de korpschef tegen het vonnis van de tuchtrechtbank dat een als ordemaatregel verholde tuchtmaatregel vernietigt (art. 420, § 2, derde lid, Ger.W.)

7. UITWISSING EN HERZIENING

a) Uitwissing (421 Ger.W.)

Met uitzondering van het ontslag van ambtswege, de ontzetting uit het ambt en de afzetting, worden de tuchtstraffen ambtshalve uitgewist na drie jaar voor de lichte straffen en na zes jaar voor de zware straffen. De uitwissing geldt voor de toekomst.

b) De herziening (art. 422 Ger.W.)

Degene die een tuchtstraf heeft gekregen, kan een verzoek tot herziening richten aan de tuchtrechtbank voor zover hij aantoont over een nieuw element te beschikken.

---

²⁶ De afzetting van een magistraat van het openbaar ministerie wordt namelijk niet uitgesproken door de tuchtrechtscolleges. Zie punt 2.2.6. hierboven.

DEEL II OPENBAARHEID RECHTSPRAAK EN VERSLAGGEVING

1. VOOR DE WET VAN 1999

Over de maatregelen genomen voor de handhaving van de tucht binnen de rechterlijke orde was er lange tijd weinig tot geen beleidsinformatie (aantal, duur, effectiviteit,...) publiek.

Over de tuchtrechtelijke beslissingen zelf was nog minder informatie beschikbaar. Zelfs de leden van de rechterlijke orde hadden geen toegang tot de jurisprudentie. In bepaalde rechtsleer werden voorbeelden van beslissingen verzameld en uitzonderlijk werd een juridisch interessante rechterlijke beslissing gepubliceerd in de vakliteratuur.

Gelet op de algemene bewoordingen van de deontologische norm (artikel 404 Ger.W.) had de toegankelijkheid van de tuchtjurisprudentie nochtans belang zowel voor de leden van de rechterlijk orde als de tuchtautoriteiten.

2. DE WET VAN 7 MEI 1999

De wet van 7 mei 1999²⁷ voerde in artikel 427 Ger.W. volgende maatregelen in om aan dit gebrek aan toegankelijkheid en transparantie te verhelpen:

- Alle tuchtbeslissingen moesten door de tuchtoverheid die ze nam worden meegedeeld aan de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie die daarvan verslag moest uitbrengen aan de Minister van Justitie;
- De voorzitters van de kamers van de Nationale Tuchtraad dienden bij de secretaris-generaal van de FOD Justitie een gegevensbank aan te leggen betreffende de rechtspraak in tuchtzaken. In die gegevensbank werden, met in achtneming van de anonimiteit, alle beslissingen op grond van art. 404 en 405 gecentraliseerd. Alle magistraten en de leden van de Nationale Tuchtraad konden deze gegevensbank op schriftelijk verzoek raadplegen.
- De procureur-generaal bij het Hof van Cassatie diende in zijn jaarverslag een staat op te maken van alle tuchtzaken van het afgelopen jaar, waarbij de feiten en de uitgesproken sancties werden vermeld.

Uit de voorbereidende werken blijkt dat de wetgever het van wezenlijk belang achtte *“de inzake tuchtaangelegenheden genomen beslissingen te centraliseren en een gegevensbank betreffende de rechtspraak ter zake aan te leggen, aangezien die rechtspraak moet dienen om op grond van de principiële consideransen de plichten van elke magistraat te bepalen. De magistraten moeten daarvan kennis hebben”*²⁸.

Zoals hierboven vermeld, is deze wet slecht enkele maanden van toepassing geweest.

---

²⁷ Art. 17 [wet van 7 mei 1999](#) tot wijziging, wat het tuchtrecht voor de leden van de Rechterlijke Orde betreft, van het Gerechtelijk Wetboek

²⁸ Kamer, 1666/3,

3. DE WET VAN 7 JULI 2002

De wet 7 juli 2002 heeft deze maatregelen als volgt aangepast:

- Alle tuchtbeslissingen worden voortaan door de tuchtoverheid die ze heeft opgelegd rechtstreeks aan de Minister van Justitie overgezonden en dus niet aan de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie die daarvan daarna verslag moest uitbrengen aan de Minister.
- De gegevensbank betreffende de rechtspraak in tuchtzaken bleef behouden. De oprichting werd evenwel toevertrouwd aan de minister van Justitie en niet meer aan de voorzitters van de kamers van de Nationale Tuchtraad bij de secretaris-generaal van de FOD Justitie.
- De personen die de gegevensbank konden raadplegen werden uitgebreid tot alle leden en personeelsleden van de rechterlijke orde, de tuchtoverheden, de Nationale tuchtraad en de leden van de Hoge Raad voor de Justitie. De toegangsvoorwaarde dat men het voorwerp moest zijn van een tuchtprocedure werd geschrapt naar aanleiding van een opmerking van de Raad van State:

"2. Het is de Raad van State niet duidelijk om welke redenen de gegevensbank alleen kan worden geraadpleegd door « de personen tegen wie een tuchtprocedure is ingesteld ». Doordat in het ontworpen artikel 404 niet aangegeven wordt welke gedragingen tuchtvergrijpen kunnen opleveren, vormt het raadplegen van de gegevensbank voor alle in het ontwerp bedoelde categorieën van personen de enige manier om een inlichting te verkrijgen op basis waarvan ze kunnen weten welke gedraging laakbaar is"²⁹.

- Ook de gemachtigde van een vervolgte persoon kon door de minister gemachtigd worden de gegevensbank te raadplegen.
- De staat die de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie in zijn jaarverslag diende op te maken van alle tuchtzaken van het afgelopen jaar verdween.

4. DE WET VAN 15 JULI 2013

De wet van 2013 schafte de gegevensbank betreffende de rechtspraak in tuchtzaken van de FOD Justitie af en verving ze door een jaarlijks activiteitenverslag van de tuchtrechtscolleges. Het activiteitenverslag diende te worden meegedeeld aan de HRJ, de Kamer en de Senaat. De beslissingen van deze tuchtrechtscolleges dienden nog steeds aan de minister van Justitie te worden meegedeeld.

In de voorbereidende werken werd daaraan toegevoegd: *"Overigens zullen de vonnissen en arresten van de tuchtorganen net zoals de andere vonnissen en arresten van de andere rechtscolleges op Juridat kunnen worden geraadpleegd"³⁰.*

²⁹ Kamer, 50-1553/001, p. 49

³⁰ Senaat, 5-1067/1 – 2010/2011, p. 20

5. DE WET VAN 23 MAART 2019

a) Evaluatie beschikbaarheid informatie en gegevens door GRECO

In zijn evaluatieverslag van 28 maart 2014 formuleerde GRECO volgende aanbeveling:

“xv. dat maatregelen worden getroffen opdat betrouwbare en voldoende gedetailleerde informatie en gegevens worden bijgehouden over de tuchtprocedures inzake de rechters en procureurs, daaronder begrepen een eventuele bekendmaking van die rechtspraak, met inachtneming van de anonimiteit van de betrokkenen (paragraaf 130)”³¹.

b) Aanpassingen door de wet van 23 maart 2019

De wet van 23 maart 2019 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op een betere werking van de rechterlijke orde en van de Hoge Raad voor de Justitie (GRECO-wet) heeft volgende aanpassingen doorgevoerd:

- In de werkingsverslagen van de rechtscolleges en parketten dienen voortaan ook te worden vermeld *“in voorkomend geval, de maatregelen genomen met het oog op de handhaving van de tucht, met inbegrip van de tuchtstraffen, en de initiatieven genomen met het oog op de inachtneming van de algemene beginselen inzake de deontologie”* (art. 340, § 3, derde lid, n), Ger.W.).
- Om de activiteitenverslagen van de tuchtrechtscolleges te harmoniseren wordt voorzien in een standaardformulier (art. 423, tweede lid, Ger.W.).
- De korpschefs moeten de tuchtrechtscolleges informeren over de lichte tuchtstraffen die ze hebben uitgesproken zodat de tuchtrechtscolleges ze in hun verslagen kunnen opnemen (423, derde lid, Ger.W.).
- De Hoge Raad voor de Justitie stelt elk jaar een geconsolideerd verslag op over de maatregelen en initiatieven genomen met het oog op de handhaving van de tucht en de inachtneming van de algemene beginselen inzake deontologie. zulks met inachtneming van de anonimiteit. Dit verslag wordt openbaar gemaakt (art. 340, §3, laatste lid, Ger.W.).

---

³¹ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806c2c3f>

DEEL III: GECONSOLIDEERD VERSLAG

1. METHODE VOOR HET OPSTELLEN VAN HET GECONSOLIDEERD VERSLAG

De HRJ baseerde zich voor dit geconsolideerd verslag op enerzijds de werkingsverslagen van de gerechtelijke entiteiten³² (hoven, rechtbanken en parketten) en anderzijds de activiteitenverslagen van de tuchtrechtscolleges³³.

De nieuwe standaardformulieren voor de werkingsverslagen van de gerechtelijke entiteiten, waaraan de verplichting vermelding van tuchtmaatregelen en deontologische initiatieven werd toegevoegd, werden goedgekeurd bij ministerieel besluit van 26 januari 2022³⁴ en diende voor het eerst gebruikt te worden voor de werkingsverslagen over het kalenderjaar 2021. De gerechtelijke entiteiten dienden deze werkingsverslagen mee te delen in het voorjaar³⁵ van 2022.

Het standaardformulier voor de activiteitenverslagen van de tuchtrechtscolleges werd goedgekeurd bij ministerieel besluit van 28 juni 2020³⁶ en diende voor het eerst gebruikt te worden voor de activiteitenverslagen over het kalenderjaar 2020, in te dienen begin 2021.

Om die redenen is dit het eerste geconsolideerde verslag dat de HRJ uitbrengt. Het betreft een soort nulmeting. Voor dit eerste verslag heeft de HRJ, voor wat betreft tuchtmaatregelen, in hoofdzaak gebruik gemaakt van de gegevens uit de activiteitenverslagen van de tuchtrechtscolleges. Deze activiteitenverslagen zijn evenwel niet bruikbaar voor de lichte straffen, aangezien de tuchtrechtscolleges geen informatie hebben gekregen daarover. Nochtans voorziet artikel 423, lid 3, Ger.W. dat de korpschefs de tuchtrechtbanken informeren over de lichte tuchtstraffen die zij uitspreken, zodat de tuchtrechtbanken die in hun activiteitenverslagen kunnen opnemen. De gegevens over de lichte tuchtstraffen werden daarom vooral geput uit de werkingsverslagen van de gerechtelijke entiteiten.

Deze gegevens werd aangevuld met de informatie bekomen tijdens een ontmoeting met de tuchtrechtscolleges.

---

³² Artikel 340, § 3, derde lid, n) Ger.W., ingevoegd bij art. 29 van de wet van 23 maart 2019, inwerkingtreding 1 januari 2020 en artikel 346, § 2, 2°, Ger.W.

³³ Artikel 423 Ger.W.

³⁴ [Ministerieel besluit van 26 januari 2022](#) tot vaststelling van het standaardformulier volgens hetwelk de werkingsverslagen bedoeld in artikel 340, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek worden opgesteld

³⁵ Voor 1 april, voor de gerechtelijke entiteiten van de eerste aanleg, voor 31 mei voor de hoven, parketten-generaal en de auditoraten-generaal.

³⁶ [Ministerieel besluit van 28 juni 2020](#) tot vaststelling van het standaardformulier volgens hetwelk de activiteitenverslagen bedoeld in artikel 423, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek worden opgesteld

2. GECONSOLIDEERDE GEGEVENS OVER DE TUCHTZAKEN INGEDIEND, BEHANDELD OF AANHANGIG BIJ DE TUCHTRECHTBANKEN IN 2021

Magistraten en personeelsleden die andere ambten of functies uitoefenen dan die waartoe zij zijn benoemd of aangewezen binnen de rechterlijke orde, worden opgenomen in de categorie van het ambt of de functie waarin zij zijn benoemd of aangewezen binnen de rechterlijke orde.

A. ALGEMENE GEGEVENS

<u>Ingediende zaken bij de tuchtrechtbank in 2021</u>	FR	NL
A. Aantal zaken ingediend op grond van artikel 413, §3, van het Gerechtelijk Wetboek (Zaak aanhangig gemaakt door tuchtverheid die van oordeel is dat de feiten een zware tuchtstraf rechtvaardigen):	2	1
B. Aantal zaken ingediend op grond van artikel 413, §4, van het Gerechtelijk Wetboek (Zaak rechtstreeks aanhangig gemaakt door het Openbaar Ministerie wanneer tuchtverheid beslist geen straf op te leggen of niet tijdig beslissing neemt):	0	0
C. Aantal zaken ingediend op grond van artikel 413, §5, van het Gerechtelijk Wetboek (Beroep door de betrokken magistraat tegen verhulde tuchtstraffen):	0	0
D. Aantal zaken ingediend op grond van artikel 413, §6, van het Gerechtelijk Wetboek (aanhangig making door tuchtverheid via verzoek tot verschijning na ordemaatregel +advies over de eventuele verlenging van een ordemaatregel):	4	3
E. Aantal zaken ingediend op grond van artikel 420, §3, van het Gerechtelijk Wetboek (beroep betrokkene of het Openbaar Ministerie tegen lichte straffen opgelegd door de tuchtverheid):	1	0
F. Aantal zaken ingediend op grond van artikel 422 van het Gerechtelijk Wetboek (verzoek tot herziening van een tuchtstraf):	0	0

<u>Behandelde zaken door de tuchtrechtbank in 2021</u>	FR	NL
G. Aantal zaken hangende op 01.01:	5	1
H. Aantal zaken ingediend tussen 01.01 en 31.12:	2	4
I. Aantal zaken afgesloten tussen 01.01 en 31.12:	5	4
J. Aantal vonnissen uitgesproken tussen 01.01 en 31.12	7	4
• Beslissingen alvorens recht te doen:	3	0
• Eindvonnissen:	4	4
K. Aantal adviezen verstrekt met het oog op de eventuele verlenging van een schorsing bij ordemaatregel tussen 01.01 en 31.12:	11	3
L. Aantal aanwijzingen van een onderzoeksmagistraat tussen 01.01 en 31.12:	1	1
M. Aantal zittingen tussen 01.01 en 31.12:	16	10
N. Gemiddelde doorlooptijd van de zaken:	320 dagen	3-4 maanden

I. **Aantal zaken volgens het statuut van de betrokkene:**

1. **Aantal zaken betreffende de werkende en plaatsvervangende magistraten van de zetel, de assessoren in de strafuitvoeringsrechtbank, de rechters in sociale zaken, de rechters in ondernemingszaken of de raadsheren in sociale zaken**

	FR			NL		
	Hangend 01.01	Ingediend 01.01 – 31.12	Afgehandeld 01.01 – 31.12	Hangend 01.01	Ingediend 01.01 – 31.12	Afgehandeld 01.01 – 31.12
1.1. Korpschef ³⁷ :	/	/	/	/	/	/
1.2. Magistraten van de zetel ³⁸ :	1	/	/	/	1	/
1.3. Plaatsvervangende rechters ³⁹ :	/	/	/	/	/	/
1.4. Niet professionele rechters ⁴⁰ :	/	/	/	/	/	/

2. **Aantal zaken betreffende de magistraten van het openbaar ministerie**

	FR			NL		
	Hangend 01.01	Ingediend 01.01 – 31.12	Afgehandeld 01.01 – 31.12	Hangend 01.01	Ingediend 01.01 – 31.12	Afgehandeld 01.01 – 31.12
2.1. Korpschef van het openbare ministerie ⁴¹ :	/	/	/	1	/	/
2.2. Magistraten van het openbare ministerie ⁴² :	/	/	/	/	/	/

³⁷ Onder korpschef wordt verstaan: Eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, eerste voorzitter van het hof van beroep, eerste voorzitter van het arbeidshof, voorzitter van de vrederechters en rechters in de politierechtbank, voorzitter van een rechtbank van eerste aanleg, voorzitter van een arbeidsrechtbank of voorzitter van een ondernemingsrechtbank.

³⁸ Onder magistraten van de zetel wordt verstaan: raadsheer in het Hof van Cassatie, raadsheer in een hof van beroep, raadsheer in een arbeidshof, vrederechter, rechter in een politierechtbank, rechter in een rechtbank van eerste aanleg, rechter in een arbeidsrechtbank of rechter in een ondernemingsrechtbank.

³⁹ Onder plaatsvervangende rechters wordt verstaan: plaatsvervangend rechter in een vredegerecht, plaatsvervangend rechter in een politierechtbank, plaatsvervangend rechter in een rechtbank van eerste aanleg, plaatsvervangend rechter in een arbeidsrechtbank, plaatsvervangend rechter in een ondernemingsrechtbank of plaatsvervangend raadsheer in een hof van beroep.

⁴⁰ Onder niet professionele rechters wordt verstaan: assessor in de strafuitvoeringsrechtbank, rechter in sociale zaken, rechter in ondernemingszaken of raadsheer in sociale zaken.

⁴¹ Onder korpschef van het openbare ministerie wordt verstaan: Procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, procureur-generaal bij een hof van beroep en een arbeidshof, Federale Procureur, procureur des Konings of arbeidsauditeur.

⁴² Onder magistraten van het openbare ministerie wordt verstaan: lid van het parket-generaal bij het Hof van Cassatie, lid van een parket-generaal bij een hof van beroep of van een auditoraat-generaal bij een arbeidshof, lid van het Federaal Parket, lid van een parket of een arbeidsauditoraat.

3. Aantal zaken betreffende het gerechtspersoneel met inbegrip het personeel van de steundiensten bij de colleges en het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring

	FR			NL		
	Hangend 01.01	Ingediend 01.01 – 31.12	Afgehandeld 01.01 – 31.12	Hangend 01.01	Ingediend 01.01 – 31.12	Afgehandeld 01.01 – 31.12
3.1. Lid van een griffie of parketsecretariaat ⁴³ :	/	/	/	/	1	/
3.2. Personeelsleden ⁴⁴ :	/	/	/	/	2	2
3.3. Referendaris of jurist ⁴⁵ :	/	/	/	/	/	/

⁴³ Onder lid van een griffie of parketsecretariaat wordt verstaan: hoofdgriffier, griffier-hoofd van dienst, griffier, hoofdsecretaris, secretaris-hoofd van dienst, secretaris.

⁴⁴ Onder personeelsleden wordt verstaan: personeelslid van een griffie, een parketsecretariaat of een steundienst in een hof, een rechtbank of een parket, personeelslid van de steundienst bij het College van de hoven en rechtbanken, personeelslid van de steundienst bij het College van het openbaar ministerie of het College van procureurs-generaal, personeelslid bij het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring.

⁴⁵ Onder referendaris of jurist wordt verstaan: referendaris of parketjurist bij een hof van beroep, een arbeidshof of een rechtbank, referendaris bij het Hof van Cassatie, attaché in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie, gerechtelijk attaché bij de hoven en rechtbanken of bij het openbaar ministerie.

B. BIJZONDERE GEGEVENS

1. **Beslissingen van de tuchtrechtbank in zaken ingediend op grond van artikel 413, §§3, 4 en 6 van het Gerechtelijk Wetboek (Zaak aanhangig gemaakt door tuchtoverheid die van oordeel is dat de feiten een zware tuchtstraf rechtvaardigen + zaken rechtstreeks aanhangig gemaakt door het Openbaar Ministerie + zaak aanhangig gemaakt door tuchtoverheid via verzoek tot verschijning na schorsing bij ordemaatregel):**

FR/NL	Categorie waartoe de persoon tegen wie een tuchtprocedure loopt, behoort	Aard van de belangrijkste tekortkoming: <ul style="list-style-type: none"> • Deontologische fout in het privéleven • Deontologische fout in het professionele leven • Professionele tekortkoming • Strafrechtelijk misdrijf 	Feiten die geleid hebben tot tuchtrechtelijke vervolging	Datum of periode van de feiten	Datum van de beslissing van de tuchtrechtbank	Beslissing van de tuchtrechtbank	Beroep bij tuchtrechtbank in hoger beroep of Raad van State
FR	Personeelslid	Deontologische fout in het professionele leven	Gebruik van uitgestelde postbetaling voor persoonlijke doeleinden	14/10/2019	08/01/2021	Lichte tuchtstraf: blaam	Ja
FR	Personeelslid	Strafrechtelijk misdrijf	Rebellie (politieagent)	06/10/2020	11/06/2021	Lichte tuchtstraf: terechtwijzing	Nee

FR	Personeelslid	Deontologische fout in het professionele leven	Alcoholgebruik op het werk	30/09/2020	25/06/2021	Licht tuchtstraf: blaam	Nee
FR	Lid van een griffie of parketsecretariaat	Deontologische fout in het professionele leven en Strafrechtelijk misdrijf	Onbehoorlijke professionele relaties – Illegale raadpleging van databanken van de FOD Justitie met gebruik van de verzamelde informatie (strafrechtelijke veroordeling) – Smaad tegen een politieagent (strafrechtelijke veroordeling)	03/07/2019	22/10/2021	Zwaar tuchtstraf: Inhouding van wedde van een maand met een uitstel van 2 jaren	Nee
NL	Personeelslid	Deontologische fout in het professionele leven	Misbruik van de prikklok	11/10/2019,21/10/2019,23/10/2019,24/10/2019,28/10/2019,30/10/2019,7/11/2019	25/02/2021	Blaam	/
NL	Lid van een griffie of parketsecretariaat	Professionele tekortkoming	Schending van werkvoorschriften en schending van het beroepsgeheim	27/03/2020 tot 16/03/2021	30/06/2021	Ontslag van ambtswege	Ja, op 6/07/2021

NL	Personeelslid	Deontologische fout in het professionele leven	Denigrerende en minachtende opmerkingen maken over de entiteit	09/09/2020 tot 12/10/2020	02/08/2021	Opschorting van de veroordeling gedurende 1 jaar	/
NL	Magistraat van de zetel	Deontologische fout in het privéleven	Schending tijdelijk straatverbod, intimidatie, slaan van partner, illegaal wapenbezit.	09/04/2021, 10/04/2021, 11/04/2021	14/08/2021	Schorsing gedurende een maand met uitstel gedurende 3 jaar	/

II. Beslissingen van de tuchtrechtbank in zaken ingediend op grond van artikel 413, §5, van het Gerechtelijk Wetboek (beroep tegen verhulde tuchtmaatregel):

FR/NL	Categorie waartoe de magistraat die het voorwerp uitmaakt van een verhulde tuchtmaatregel behoort	Bestreden beslissing	Beslissing van het betrokken College op administratief beroep (art. 330quinquies)	Datum van het beroep op grond van art. 413, §5,	Datum van de beslissing van de tuchtrechtbank	Beslissing van de tuchtrechtbank
FR	/	/	/	/	/	/
NL	/	/	/	/	/	/

IV. Adviezen van de tuchtrechtbank op grond van artikel 413, §6, van het Gerechtelijk Wetboek over de verlenging van een ordemaatregel

FR/NL	Categorie waartoe de persoon op wie een ordemaatregel van toepassing is, behoort	Duur van de ordemaatregel(en) en inhouding(en) van de wedde	Aanleiding van de ordemaatregel: <ul style="list-style-type: none"> • vervolging wegens misdaad of wanbedrijf of; • tuchtrechtelijke vervolging 	Datum/data van de advies/adviezen van de tuchtrechtbank	Het advies/De adviezen van de tuchtrechtbank over de verlenging
FR	<i>Personeelslid</i>	Schorsing gedurende 3 maanden met inhouding van wedde	Openbare dronkenschap en rebellie	08/01/2021	Niet van toepassing (de tuchtoverheid heeft de ordemaatregel opgeheven)
FR	<i>Personeelslid</i>	Schorsing gedurende 3 maanden zonder inhouding van wedde	Drugsdelicten	05/02/2021	Gunstig advies
FR	<i>Personeelslid</i>	Schorsing gedurende 3 maanden zonder inhouding van wedde	Verdenking van betrokkenheid bij de activiteiten van een terroristische groepering	15/01/2021; 02/04/2021 en 09/07/2021	Gunstige adviezen
FR	<i>Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Schorsing gedurende 3 maanden zonder inhouding van wedde	Gebrek aan loyaliteit ten aanzien van de hiërarchie en strafbare feiten	05/03/2021 en 04/06/2021	Gunstig advies en ongunstig advies
FR	<i>Magistraat van de zetel</i>	Schorsing gedurende 3 maanden zonder inhouding van wedde	Strafrechtelijke veroordeling voor verduistering en witwassen van geld	05/03/2021, 04/06/2021, 10/09/2021 et 03/12/2021	Gunstige adviezen

NL	<i>Magistraat van de zetel</i>	Schorsing gedurende 3 maanden zonder inhouding van wedde	Vervolging wegens wanbedrijf	28/05/2021	Ordemaatregel niet verlengd
NL	<i>Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Schorsing gedurende 3 maanden zonder inhouding van wedde	Tuchtrechtelijke vervolging	14/06/2021	Ordermaatregel verlengd voor 3 maanden

C. VERZOEKEN TOT HERZIENING INGEDIEND OP GROND VAN ARTIKEL 422 VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK

FR/NL	Categorie waartoe de verzoeker behoort	Vonnis/arrest waarvan de herziening wordt gevraagd	Datum van het herzieningsverzoek	Aangevoerd nieuw element	Datum van de beslissing van de tuchtrechtbank	Beslissing van de tuchtrechtbank
FR	/	/	/	/	/	/
NL	/	/	/	/	/	/

D. LICHTE STRAFFEN

FR/NL	Categorie waartoe de persoon die een lichte tuchtstraf kreeg behoort	Aard van de belangrijkste tekortkoming: <ul style="list-style-type: none"> • Deontologische fout in het privéleven • Deontologische fout in het professionele leven • Professionele tekortkoming • Strafrechtelijk misdrijf • 	Feiten die geleid hebben tot tuchtrechtelijke vervolging	Datum of periode van de feiten	Datum van de beslissing van de tuchtoverheid	Door de tuchtoverheid opgelegde lichte straf	Datum eventueel beroep bij de tuchtrechtbank
FR	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Schending van het beroepsgeheim	Strafrechtelijke veroordeling	09/10/20	03/02/2021	Blaam	/
FR	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Hun ambtsplichten verzuimen of door hun gedrag afbreuk doen aan de waardigheid van hun ambt	Het organiseren van telewerk wanneer de werkdruk dit niet vereiste voor de personeelsleden van	Du 01/01/2021 au 31/03/2021	/	Terechtwijzing	/

			de afdeling waarvoor hij verantwoordelijk was en ten persoonlijke titel.				
FR	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Hun ambtsplichten verzuimen of door hun gedrag afbreuk doen aan de waardigheid van hun ambt	Telewerk hebben verricht terwijl de werklast dit niet vereiste.	Van 01/01/2021 tot 31/03/2021	/	Terechtwijzing	/
FR	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Hun ambtsplichten verzuimen of door hun gedrag afbreuk doen aan de waardigheid van hun ambt	Telewerk hebben verricht terwijl de werklast dit niet vereiste.	Van 01/01/2021 tot 31/03/2021	/	Terechtwijzing	/
FR	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Hun ambtsplichten verzuimen of door hun gedrag afbreuk doen aan de waardigheid van hun ambt	Negatief gedrag tegenover een gebruiker van de parking van het Paleis, een magistraat van het Openbaar Ministerie. Minachtende houding. Bedreiging	Op 18/10/2021	/	Terechtwijzing	/

NL	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Door het gedrag afbreuk doen aan de waardigheid van het ambt	Professionele tekortkoming	21 en 22/10/2021	18/01/2022	Terechtwijzing	/
NL	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Hun ambtsplichten verzuimen of door hun gedrag afbreuk doen aan de waardigheid van hun ambt	Deontologische fout in het privéleven	03/05/2021	/	Blaam	/
NL	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Niet behandelde dossiers	Professionele tekortkoming	2019-2020	/	Terechtwijzing	/
NL	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	Niet behandelde dossiers	Professionele tekortkoming	2020-2021	/	Blaam	/
NL	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Tijdsfraude: het gebruiken van werktijd voor privédoeleinden - Het maken van spottende en beledigende uitlatingen ten opzichte van de leden van het beleid van de entiteit - Het maken van discriminerende uitlatingen ten opzichte van twee stagiairs - Het uiten van minachtende en gezagsondermijnende uitspraken ten aanzien van 	<ul style="list-style-type: none"> - Deontologische fout in professionele leven - Professionele tekortkoming 	Vanaf 10 tot 28 september 2020		Blaam	/

		<p>de hoofdgriffier en een griffier-hoofd van dienst.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ten gevolge van voornoemde feiten afbreuk doen aan het waardencharter van de entiteit meer bepaald aan de kernwaarden 'respect', 'samenwerken' en 'integriteit' - Ten gevolge van voornoemde feiten afbreuk doen aan de waardigheid van het ambt door inbreuk te plegen op de bijzondere ambtsverplichtingen die betrekking hebben op de houding van de personeelsleden - Het niet als een goede huisvader zorgvuldig gelden en voorwerpen te bewaren die hem zijn toevertrouwd. 					
NL	<i>Personeelslid of Lid van een griffie of parketsecretariaat</i>	<p>Fysiek - verbaal geweld</p> <p>Beledigingen</p>	<p>Professionele (deontologische) tekortkoming/ strafrechtelijke inbreuk (geweld op het werk)</p>	12/05/2021	23/06/2021	Blaam	/

		Verbaal geweld via mail Beledigingen	Professionele (deontologische) tekortkoming	06/12/2021	22/02/2022	Blaam	
--	--	---	---	------------	------------	-------	--

Zoals hierboven vermeld, deze gegevens zijn afkomstig uit de werkingsverslagen van de entiteiten (met uitzondering van de Franstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel en het hof van beroep van Brussel, waarvan de HRJ de werkingsverslagen niet heeft ontvangen). Diezelfde gegevens komen echter niet voor in de activiteitenverslagen van de tuchtrechtbanken, hoewel artikel 423, lid 3, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt: "Ieder jaar informeren de korpschefs de voorzitter van de bevoegde tuchtrechtbank over de lichte tuchtstraffen die zij hebben uitgesproken ten aanzien van de magistraten van dezelfde taalrol. Die informatie wordt opgenomen in het jaarverslag van de tuchtrechtbank, met inachtneming van de anonimiteit van de bestrafte magistraten]. Het lijkt erop dat deze verplichting (van kracht sinds 1 januari 2020) niet gekend is of niet wordt nageleefd door de korpschefs.

E. ORGANISATIE VAN RECHTBANKEN

1. De samenstelling van de kamers van de twee tuchtrechtbanken

Het Franstalige tuchtrechtbank verklaart dat de samenstelling van de kamers in overeenstemming is met de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek.

Het Nederlandstalige tuchtrechtbank verklaart dat het bestaat uit 4 kamers:

- De eerste kamer is ingesteld voor zaken betreffende magistraten van de zetel die magistraat zijn van of bij het Hof van Cassatie;
- De tweede kamer is ingesteld voor zaken betreffende magistraten andere dan die van of bij het Hof van Cassatie;
- De derde kamer wordt ingesteld voor zaken betreffende magistraten van het openbaar ministerie andere dan bij het Hof van Cassatie;
- De vierde kamer is samengesteld voor de behandeling van zaken betreffende personeelsleden.

2. Moeilijkheden waarmee de twee tuchtrechtbanken worden geconfronteerd

De Franstalige Tuchtrechtbank meldt dat bijna alle mandaten van de magistraten eind augustus 2021 zijn afgelopen. Momenteel zijn er nog maar vier magistraten over (twee nieuwe mandaten en twee mandaten met nog ongeveer een jaar te gaan). Deze 4 magistraten behoren tot het rechtsgebied van het hof van beroep van Luik, waar de zaken hoofdzakelijk vandaan komen, zodat het onmogelijk is geworden om zetels samen te stellen en de rechtbank dus volledig tot stilstand komt: de nieuwe zaken die naar het gerecht worden verwezen en die in behandeling zijn, kunnen dus niet meer worden behandeld.

Bovendien wijst het de rechtbank erop dat het momenteel geen voorzitter heeft, wat een handicap is voor zijn goede werking.

Ook het Nederlandstalige rechtbank meldt een tekort aan magistraten.

3. GECONSOLIDEERDE GEGEVENS OVER DE TUCHTZAKEN INGEDIEND, BEHANDELD OF AANHANGIG BIJ DE TUCHTRECHTBANKEN IN HOGER BEROEP IN 2021

Magistraten en personeelsleden die andere ambten of functies uitoefenen dan die waartoe zij zijn benoemd of aangewezen binnen de rechterlijke orde, worden opgenomen in de categorie van het ambt of de functie waarin zij zijn benoemd of aangewezen binnen de rechterlijke orde.

A. ALGEMENE GEGEVENS

I. Ingediende zaken bij de tuchtrechtbank in hoger beroep 2021

	FR	NL
A. Aantal zaken ingediend op grond van artikel 420, §1, van het Gerechtelijk Wetboek:		
A.1. Hoeveel beroepen zijn er ingediend tegen zware tuchtstraffen in het afgelopen jaar?	/	1
A.2. Hoeveel beroepen zijn er ingediend tegen lichte tuchtstraffen of tegen een afwezigheid van sanctie in het afgelopen jaar?	1	/
A.3. Hoeveel beroepen zijn er ingediend tegen maatregelen bedoeld in de artikelen 407 en 408 van het Gerechtelijk Wetboek?	/	/
B. Aantal zaken ingediend op grond van artikel 420, §2, van het Gerechtelijk Wetboek:		/
B.1. Hoeveel beroepen zijn er ingediend tegen ordemaatregelen of tegen de afwezigheid van ordemaatregel in het afgelopen jaar?	1	/

B.2. Hoeveel beroepen zijn er ingediend tegen de nietigverklaring van een als ordemaatregel verhulde tuchtmaatregel in het afgelopen jaar?	/	/
Aantal zaken ingediend op grond van artikel 422 van het Gerechtelijk Wetboek (Herziening)	1	/
Aantal zaken van wraking van leden van de rechtbank	3	/

II. Behandelde zaken door de rechtbanken van beroep in 2021

	FR	NL
C. Aantal zaken hangende op 01.01	1	2
D. Aantal zaken ingediend tussen 01.01 en 31.12	5	1
E. Aantal zaken afgesloten tussen 01.01 en 31.12	5	3
F. Aantal arresten uitgesproken tussen 01.01 en 31.12	7	0
• arresten alvorens recht te doen:	2	
• eindarresten:	5	
G. Aantal zittingen tussen 01.01 en 31.12	10	7
H. Gemiddelde doorlooptijd van de zaken	1h	228 dagen
H.1 Gemiddelde doorlooptijd van de zaken op grond van artikel 420, §1 van het Gerechtelijk Wetboek (tuchtstraf)		228 dagen
H.2. Gemiddelde doorlooptijd van de zaken op grond van artikel 420§2 van het Gerechtelijk Wetboek (ordemaatregel)		

III. Aantal beroepen volgens het statuut van de betrokkene:

1. Aantal beroepen betreffende de werkende en plaatsvervangende magistraten van de zetel, de assessoren in de strafuitvoeringsrechtbank, de rechters in sociale zaken, de rechters in ondernemingszaken of de raadsheren in sociale zake

	FR			NL		
	Hangend 01.01.	Ingediend 01.01-31.12	Afgehandeld 01.01-31.12	Hangend 01.01.	Ingediend 01.01-31.12	Afgehandeld 01.01-31.12
1.1. Korpschef ⁴⁶ :	/	/	/	/	/	/
1.2. Magistraten van de zetel ⁴⁷ :	/	3	3	/	/	/
1.3. Plaatsvervangende rechters ⁴⁸ :	/	/	/	/	/	/
1.4. Niet professionele rechters ⁴⁹ :	/	/	/	/	/	/

2. Aantal beroepen betreffende de magistraten van het openbaar ministerie

	FR			NL		
	Hangend 01.01.	Ingediend 01.01-31.12	Afgehandeld 01.01-31.12	Hangend 01.01.	Ingediend 01.01-31.12	Afgehandeld 01.01-31.12
2.1. Korpschef van het openbare ministerie ⁵⁰ :	/	/	/	/	/	/
2.2. Magistraten van het openbare ministerie ⁵¹ :	/	/	/	2	/	2

⁴⁶ Onder korpschef wordt verstaan: Eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, eerste voorzitter van het hof van beroep, eerste voorzitter van het arbeidshof, voorzitter van de vrederechters en rechters in de politierechtbank, voorzitter van een rechtbank van eerste aanleg, voorzitter van een arbeidsrechtbank of voorzitter van een ondernemingsrechtbank.

⁴⁷ Onder magistraten van de zetel wordt verstaan: raadsheren in het Hof van Cassatie, raadsheren in een hof van beroep, raadsheren in een arbeidshof, vrederechter, rechter in een politierechtbank, rechter in een rechtbank van eerste aanleg, rechter in een arbeidsrechtbank of rechter in een ondernemingsrechtbank.

⁴⁸ Onder plaatsvervangende rechters wordt verstaan: plaatsvervangend rechter in een vredegerecht, plaatsvervangend rechter in een politierechtbank, plaatsvervangend rechter in een rechtbank van eerste aanleg, plaatsvervangend rechter in een arbeidsrechtbank, plaatsvervangend rechter in een ondernemingsrechtbank of plaatsvervangend raadsheren in een hof van beroep.

⁴⁹ Onder niet professionele rechters wordt verstaan: assessor in de strafuitvoeringsrechtbank, rechter in sociale zaken, rechter in ondernemingszaken of raadsheren in sociale zaken.

⁵⁰ Onder korpschef van het openbare ministerie wordt verstaan: Procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, procureur-generaal bij een hof van beroep en een arbeidshof, Federale Procureur, procureur des Konings of arbeidsauditeur.

⁵¹ Onder magistraten van het openbare ministerie wordt verstaan: lid van het parket-generaal bij het Hof van Cassatie, lid van een parket-generaal bij een hof van beroep of van een auditoraat-generaal bij een arbeidshof, lid van het Federaal Parket, lid van een parket of een arbeidsauditoraat.

3. Aantal beroepen betreffende het gerechtspersoneel met inbegrip het personeel van de steundiensten bij de colleges en het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring

	FR			NL		
	Hangend 01.01.	Ingediend 01.01-31.12	Afgehandeld 01.01-31.12	Hangend 01.01.	Ingediend 01.01-31.12	Afgehandeld 01.01-31.12
3.1. Lid van een griffie of parketsecretariaat ⁵² :	1	/	1	/	1	1
3.2. Personeelsleden ⁵³ :	/	2	1	/	/	/
3.3. Referendaris of jurist ⁵⁴ :	/	/	/	/	/	/

⁵² Onder lid van een griffie of parketsecretariaat wordt verstaan: hoofdgriffier, griffier-hoofd van dienst, griffier, hoofdsecretaris, secretaris-hoofd van dienst, secretaris.

⁵³ Onder personeelsleden wordt verstaan: personeelslid van een griffie, een parketsecretariaat of een steundienst in een hof, een rechtbank of een parket, personeelslid van de steundienst bij het College van de hoven en rechtbanken, personeelslid van de steundienst bij het College van het openbaar ministerie of het College van procureurs-generaal, personeelslid bij het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring.

⁵⁴ Onder referendaris of jurist wordt verstaan: referendaris of parketjurist bij een hof van beroep, een arbeidshof of een rechtbank, referendaris bij het Hof van Cassatie, attaché in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie, gerechtelijk attaché bij de hoven en rechtbanken of bij het openbaar ministerie.

B. BIJZONDERE GEGEVENS

- I. **Beslissingen in beroepen ingediend op grond van artikel 420, §1, van het Gerechtelijk Wetboek (beroepen tegen zware tuchtstraffen, tegen lichte tuchtstraffen of tegen een afwezigheid van sanctie en tegen maatregelen bedoeld in de artikelen 407 en 408 van het Gerechtelijk Wetboek):**

FR/NL	Categorie waartoe de persoon op wie het beroep betrekking heeft, behoort	Bestreden beslissing	Insteller van het beroep	Datum van het beroep	Datum van de beslissing van de tuchtrechtbank in hoger beroep	Beslissing van de tuchtrechtbank in hoger beroep
FR	Lid van een griffie of parketsecretariaat	Licht tuchtstraf opgelegd door de hiërarchische autoriteit	Persoon zelf	30/04/2021	08/09/2021	Onbevoegdheid van de tuchtrechtbank van beroep en verwijzing naar het Franstalige tuchtrechtbank

FR	Lid van een griffie of parketsecretariaat	Verzoek tot herziening van een arrest van de Franstalige tuchtrechtbank in hoger beroep van 18/12/2019 waarbij een zware sanctie werd opgelegd	Niet van toepassing aangezien verzoek tot herziening	20/07/2021	1 ^{er} tussenarrest van 20/10/2021 2 ^{ème} tussenarrest van 15/12/2021	Intrekking van de beslissing over de ontvankelijkheid Intrekking van de beslissing zodat het verzuim om het verzoek tot herziening aan de oorspronkelijke appellant (de hiërarchische instantie) te melden, kan worden hersteld
NL	Magistraat van het openbare ministerie	Terugzetting of intrekking van het in artikel 58bis bedoelde mandaat	Persoon zelf	30/07/2018	15/06/2021	Tuchtprocedure vervallen
NL	Magistraat van het openbare ministerie	Ontslag van ambtswege	Persoon zelf	21/12/2020	15/06/2021	Tuchtprocedure vervallen
NL	Lid van een griffie of parketsecretariaat	Ontslag van ambtswege	Persoon zelf	07/07/2021	12/10/2021	Ontslag van ambtswege met probatiewitstel

II. Beslissingen in beroepen ingediend op grond van artikel 420, §2, van het Gerechtelijk Wetboek (beroep tegen ordemaatregelen of tegen de afwezigheid van ordemaatregel, beroep tegen de nietigverklaring van een als ordemaatregel verholde tuchtmaatregel):

FR/NL	Categorie waartoe de persoon op wie een ordemaatregel of een verholde tuchtmaatregel betrekking heeft, behoort	Bestreden beslissing	Insteller van het beroep	Datum van het beroep	Datum van de beslissing van de tuchtrechtbank in hoger beroep	Beslissing van de tuchtrechtbank in hoger beroep
FR	Lid van een griffie of parketsecretariaat	Verlenging van de maatregel van schorsing van 15/12/2020	Hoofdsecretaris van het parket generaal	24/12/2020	03/02/2021	Beroep ongegrond Bevestiging van het de ordemaatregel van verlenging van de schorsing van functies
NL	/	/	/	/	/	/

C. ORGANISATIE VAN DE TUCHTRECHTBANKEN IN HOGER BEROEP

1. Samenstelling van de kamers van de tuchtrechtbanken in hoger beroep

De Franstalige tuchtrechtbank in hoger beroep bestaat uit drie kamers:

- De eerste kamer behandelt tuchtzaken tegen magistraten van of bij het Hof van Cassatie, evenals andere rechters van de zetel;
- De tweede kamer behandelt tuchtzaken tegen magistraten van het openbaar ministerie, behalve die bij het Hof van Cassatie;
- De derde kamer behandelt tuchtzaken tegen personeelsleden.

Ook de Nederlandstalige tuchtrechtbank in hoger beroep bestaat uit drie kamers:

- De eerste kamer behandelt beroepen tegen de beslissingen met betrekking tot magistraten van de zetel, magistraten van het openbaar ministerie en personeelsleden, welke hun ambt uitoefenen in het kader van het Hof van Cassatie, in het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel of in het kader van het federaal parket;
- De tweede behandelt beroepen tegen de beslissingen met betrekking tot magistraten van de zetel, magistraten van het openbaar ministerie en personeelsleden, welke hun ambt uitoefenen in het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen;
- De derde kamer behandelt beroepen tegen de beslissingen met betrekking tot magistraten van de zetel, magistraten van het openbaar ministerie en personeelsleden, welke hun ambt uitoefenen in het rechtsgebied van het hof van beroep te Gent.

2. Moeilijkheden waarmee de tuchtrechtbanken in hoger beroep worden geconfronteerd

De tuchtrechtbanken in hoger beroep verklaren in hun verslag dat zij moeilijkheden ondervinden bij het samenstellen van de zetels, voornamelijk als gevolg van vacante plaatsen van assessoren. Meer bepaald stelt de Franstalige tuchtrechtbank in hoger beroep vast dat er een totaal gebrek is aan rechters van eerste aanleg van de rechtsgebieden van de hoven van beroep van Bergen en Brussel en aan de leden van het parket van deze twee rechtsgebieden. Bovendien is er ook een tekort aan assessoren-personeelsleden (er is geen hoofdsecretaris van het parket van de procureur des Konings of het parket generaal en geen hoofdgriffier van eerste aanleg). Bovendien verklaart de Franstalige tuchtrechtbank in hoger beroep dat 4 van zijn raadsleden tegen 30 november 2021 vervangen moeten worden (2 van het hof van beroep te Luik en 2 van het hof van beroep te Brussel), terwijl er reeds één ontbreekt van het hof van beroep te Luik. Er wordt niet vermeld of deze vervangingen inmiddels hebben plaatsgevonden.

DEEL IV: ANALYSE EN OPINIE VAN HRJ

A. EVOLUTIE

Sinds de oprichting van de tuchtrechtbanken en de tuchtrechtbanken in hoger beroep zijn de periodes die in hun activiteitenverslagen worden behandeld niet altijd identiek geweest:

- De jaarverslagen van de Franstalige tuchtrechtbank hadden eerst betrekking op de gerechtelijke jaren 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 (verlengd tot 31.12.2017) en vervolgens op de kalenderjaren 2018, 2019, 2020 en 2021.
- De jaarverslagen van de Nederlandstalige tuchtrechtbank hadden eerst betrekking op de gerechtelijke jaren 2014/2015 en vervolgens op de kalenderjaren 2016 tot en met 2021.
- De jaarverslagen van de Franstalige tuchtrechtbank in hoger beroep hadden eerst betrekking op de gerechtelijke jaren 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018 (verlengd tot 31.12.2018) en vervolgens op de kalenderjaren 2019, 2020 en 2021.
- De jaarverslagen van de Nederlandstalige tuchtrechtbank in hoger beroep hadden betrekking op de gerechtelijke jaren 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019 (verlengd tot 31.12.2019) en vervolgens op de kalenderjaren 2020 en 2021.

Zo bestreken de verslagen van deze vier entiteiten soms 10 maanden activiteiten, soms 12 maanden en zelfs 15 maanden met indicatoren die per rechtbank konden verschillen.

In deze context is het moeilijk deze verslagen te vergelijken en conclusies te trekken over de ontwikkeling van bepaalde statistieken. Daarom werd voor de analyse van mogelijke trends gebruik gemaakt van de verslagen van 2019 tot heden voor de tuchtrechtbanken en de verslagen van 2020 tot heden voor de tuchtrechtbanken in hoger beroep, die gebaseerd zijn op een gemeenschappelijk standaardformulier.

Nederlandstalige en Franstalige tuchtrechtbanken

Het aantal aanhangige zaken is voor beide rechtbanken relatief stabiel (met een lichte daling in de loop der jaren), met 9 zaken op 1 januari 2019, 8 op 1 januari 2020 en 6 op 1 januari 2021.

Het aantal zaken dat bij de Franstalige en Nederlandstalige tuchtrechtbanken is ingediend, is daarentegen in drie jaar tijd sterk gedaald. In 2019 werden 33 zaken ingediend, tegen 6 in 2021. De gevolgen van de Covid 2019-pandemie en het meer veralgemeend telewerken kunnen een rol hebben gespeeld bij deze daling.

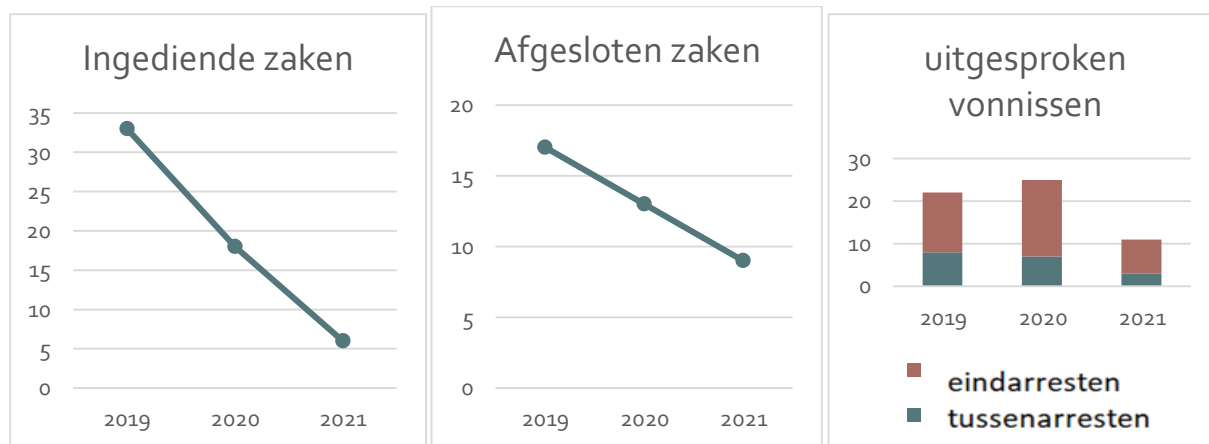
Ook het aantal afgesloten zaken is in 3 jaar tijd gedaald, van 17 in 2019 naar 9 in 2021. Het aantal uitspraken⁵⁵ is tussen 2019 en 2020 toegenomen en uiteindelijk in 2021 gehalveerd.

De gemiddelde duur van de behandeling van een zaak⁵⁶ ging van 345 dagen in 2019 naar 320 dagen in 2020 en 2021 voor de Franstalige tuchtrechtbank.

⁵⁵ Uitgesproken vonnissen zijn definitieve vonnissen en tussenvonnissen.

⁵⁶ Gemiddelde tijd tussen de instelling van het beroep en de uitspraak van het eindvonnis

De Nederlandstalige tuchtrechtbank meldt dat de gemiddelde doorlooptijd van zaken gedurende drie opeenvolgende jaren (2019, 2020 en 2021) op 3 tot 4 maanden (dus tussen ongeveer 90 dagen en 120 dagen) bleef steken.

Tuchtrechtbanken in hoger beroep

Er is een daling van het aantal ingediende zaken (van 11 in 2020 naar 6 in 2021) en van het aantal afgesloten zaken (van 11 in 2020 naar 8 in 2021) en, omgekeerd, een lichte stijging van het aantal aanhangige zaken (van 2 in 2020 naar 3 in 2021).

De definitie van de gemiddelde doorlooptijd verschilt tussen de Franstalige en Nederlandstalige tuchtrechtbanken in hoger beroep. Voor de eerste is de gemiddelde behandelingstijd de gemiddelde tijd die tijdens de zitting nodig is om de zaak te behandelen, terwijl het voor de tweede de gemiddelde tijd is tussen de indiening van het beroep en de uitspraak van het eindarrest. De HRJ beveelt aan om voor toekomstige verslagen de laatstgenoemde definitie te gebruiken om de gemiddelde duur van de behandeling van een zaak te berekenen.

De gemiddelde duur van de behandeling van een zaak is voor de Franstalige tuchtrechtbank in hoger beroep tussen 2020 en 2021 constant gebleven (1 uur). De gemiddelde tijd voor de behandeling van een zaak is echter verdrievoudigd van 73 dagen tot 228 dagen voor de Nederlandstalige tuchtrechtbank in hoger beroep. Dit kan worden verklaard door het geringe aantal aanhangige (2), ingediende (1) en behandelde (3) zaken, en de lange behandelingsduur (411 dagen) van een zaak die na een arrest van het Hof van Cassatie werd verwezen naar een anders samengestelde kamer van de Nederlandstalige tuchtrechtbank in hoger beroep.

Het standaardformulier van de tuchtrechtbanken bepaalt dat verzoeken om herziening op basis van 422 van het Gerechtelijk Wetboek moeten worden vermeld. Dit ontbreekt voor de tuchtrechtbanken in hoger beroep. Het formulier moet in die zin worden aangepast, aangezien de Franstalige tuchtrechtbank in hoger beroep uit eigen beweging heeft aangegeven dat het een herzieningszaak heeft behandeld.

Hetzelfde geldt voor verzoeken tot wraking van leden van de kamers van de tuchtrechtbanken die worden behandeld door de tuchtrechtbanken in hoger beroep. Ook deze zijn niet in de formulieren zijn opgenomen. De Franstalige tuchtrechtbank in beroep heeft drie verzoeken om wraking behandeld.

Ten slotte wordt ook geen melding gemaakt van de verzoeken om wraking van de leden van de tuchtrechtbank in hoger beroep die door het Hof van Cassatie worden behandeld⁵⁷.

B. SAMENSTELLING VAN DE ZETELS

De tuchtrechtbanken en de tuchtrechtbanken in hoger beroep kunnen in hun activiteitenverslagen aangeven op welke problemen (van allerlei aard) zij stuiten. In hun verslag voor het jaar 2021 hebben zij deze opgesomd (zie de punten 2.E.2. en 3.C.2.). Deze problemen zijn niet nieuw, aangezien in eerdere verslagen en tijdens een bespreking met de voorzitters en griffiers van deze entiteiten vier moeilijkheden werden vastgesteld en besproken:

1. De late bekendmaking (of het ontbreken daarvan) van vacatures wanneer mandaten aflopen. Dit betekent dat vacatures (langer) open blijven.
2. Een onvoldoende aantal magistraten dat zich kandidaat stelt voor vacatures van rechter/raadsheer en assessor bij deze rechtbanken.

Dit kan worden verklaard door het feit dat:

- de tuchtrechtscolleges niet erg bekend zijn;
  - het mandaat extra werklast met zich meebrengt;
  - deze extra werklast niet wordt vergoed (er is geen beloning, toelage of vergoeding);
  - het moeten oordelen over collega's (of toekomstige directe collega's) misschien niet aantrekkelijk is.
3. Het probleem van de draagwijdte van de onverenigbaarheid bij het samenstellen van de zetels: "*Met uitzondering van de in artikel 409, § 3, eerste lid, 410, § 3, eerste lid, en 411, § 6, bedoelde gevallen mogen de leden die deel uitmaken van het rechtscollege niet zijn benoemd of opdracht hebben ontvangen in een rechtscollege, parket, griffie, parketsecretariaat of steundienst uit hetzelfde rechtsgebied als de persoon die tuchtrechtelijk wordt vervolgd en mogen ze evenmin een hiërarchische band hebben met de betrokken persoon. In het rechtsgebied Luik mogen de leden die blij hebben gegeven van de kennis van de Duitse taal niet zijn benoemd, in subsidiaire orde zijn benoemd of opdracht hebben ontvangen in hetzelfde rechtscollege, hetzelfde parket, dezelfde griffie, parketsecretariaat of steundienst als de persoon die tuchtrechtelijk wordt vervolgd*"⁵⁸.
  4. Magistraten en assessoren zijn tijdens de gerechtelijke vakantie veel minder beschikbaar om de zetels samen te stellen.

Deze vier moeilijkheden, afzonderlijk of samen, belemmeren de goede werking van deze rechtbanken en kan hun werking tot stilstand brengen (zie hierboven).

Om deze problemen te verhelpen stelt de HRJ verschillende pistes voor:

- Promotie van deze rechtbanken en functies om meer kandidaten aan te trekken,

⁵⁷ Art. 420, §1, al.5 van gerechtelijk wetboek

⁵⁸ Art. 411/1, al.4, gerechtelijk wetboek

- Voorzien in financiële vergoedingen en reiskostenvergoedingen;
- Het verbod van artikel 411/1, lid 4, van het Gerechtelijk Wetboek (onverenigbaarheid) beperken tot het gerechtelijk arrondissement en niet tot het rechtsgebied;
- Vacatures op tijd publiceren;
- Het onderscheid tussen rechters/raadsheren en assessoren-magistraten opheffen om de samenstelling van de zetels te vergemakkelijken (er zijn momenteel meer assessoren-magistraten dan rechters/raadsheren in bepaalde tuchtrechtelijke rechtsgebieden).

C. DE PROCEDURE

De procedure in haar huidige vorm is gebaseerd op een systeem dat erop gericht is de voorziene garanties te handhaven. De complexiteit ervan vloeit voort uit de drievoudige rol van de tuchtrechtbank: onderzoeksrechter, rechter ten gronde en strafuitvoeringsrechter (aangezien in de wet niets is bepaald voor schorsing en opschorting, zou kunnen worden aangenomen dat het aan de kamers van de tuchtrechtscolleges is om de opgelegde voorwaarden te controleren).

Bepaalde praktijken zouden kunnen worden ingevoerd of bestendig om de procedure te vereenvoudigen, zoals de elektronische ondertekening van vonnissen of het gebruik van videoconferentie voor de eerste zitting, over de ontvankelijkheid en de eventuele aanstelling van een onderzoeksrechter⁵⁹, om te voorkomen dat de leden van het tuchtrechtscollege en de partijen zich moeten verplaatsen (soms meer dan 60 kilometer) voor een zitting die slechts 5 minuten duurt.

* * *

*

---

⁵⁹ Art.417, Ger.W.